

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის

ბრძანება № 168

თბილისი

11 03 2010 წ.

2010 წლის მასწავლებლის სასერთიფიკაციო გამოცდების ქართული ენისა და ლიტერატურის, უცხოური ენების, მათემატიკისა და პროფესიული უნარების საგამოცდო პროგრამების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს მთავრობის 2004 წლის 21 მაისის №37 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს დებულების“ მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „მ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. დამტკიცდეს „2010 წლის მასწავლებლის სასერთიფიკაციო გამოცდების ქართული ენისა და ლიტერატურის, უცხოური ენების, მათემატიკისა და პროფესიული უნარების საგამოცდო პროგრამები“ დანართის შესაბამისად;
2. დაევალოს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტს ამ ბრძანების გამოქვეყნება სამინისტროს ოფიციალურ ვებ-გვერდზე;
3. ბრძანება ძალაშია ხელმოწერისთანავე;
4. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს მისი ხელმოწერიდან ერთი თვის ვადაში ქ. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (მის. ქ. თბილისი, აღმაშენებლის ხეივანი მე-12 კმ, №6).

დირექტორი შაშკინი

Handwritten signature

2010 წლის მასწავლებლის სასერტიფიკაციო გამოცდის პროგრამა ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

საგამოცდო პროგრამა ეფუძნება „მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს 2008 წლის 21 ნოემბერის ბრძანებით დამტკიცებულ საბაზო და საშუალო საფეხურის მასწავლებლის პროფესიულ სტანდარტს

ნაწილი I. საბაზო ან/და საშუალო საფეხურის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლის პროფესიული ცოდნა

ა) ქართული ენა

I. შესავალი

1. ქართული ენა როგორც ქართველი ერის საერთო ეროვნული ენა და საქართველოს სახელმწიფო ენა. ქართული ენის ადგილი მსოფლიო ენათა შორის. ქართველური ენები. ქართული ენის როლი და მნიშვნელობა ქართველური ტომების ეროვნული და სახელმწიფოებრივი ჩამოყალიბების პროცესში.
2. ქართული სალიტერატურო ენის დასაბამი და მისი განვითარების ძირითადი ეტაპები. ქართული დამწერლობის ჩამოყალიბებისა და მწიგნობრობის განვითარების ძირითადი ეტაპები. ქართული სალიტერატურო ენის განვითარების პერიოდებად დაყოფის პრობლემა. ანტონ I და ქართული სალიტერატურო ენა. სამოციანელთა როლი ახალი ქართული სალიტერატურო ენის დამკვიდრების საქმეში; თაობათა და შეხედულებათა ბრძოლა სალიტერატურო ენის განვითარების საკითხებზე.
3. თანამედროვე სალიტერატურო ქართული როგორც მრავალფუნქციური სახელმწიფო ენა – სრულფასოვანი კომუნიკაციის, მწერლობისა და მეცნიერების ენა.
4. ქართული სალიტერატურო ენა და ეროვნული ენა. ქართული ენის დიალექტები და სხვა ენობრივი ქვესისტემები – ქართული სალიტერატურო ენის გამდიდრების წყარო და ენობრივ ვარიანტულობათა ძირითადი მიზეზი. ნორმათა დადგენის პრინციპები. ნორმატიული მუშაობის დღევანდელი მდგომარეობა.

II. ფონეტიკა

5. თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ფონემური სტრუქტურა. ბგერა და ფონემა. ანბანი. ხმარებიდან გასული ასოები. ხმოვნები და თანხმოვნები. ხმოვანთა კლასიფიკაცია. თანხმოვანთა კლასიფიკაცია.
6. მარცვალი. ღია და დახურული მარცვალი. დამარცვლის საფუძველი და გადატანის წესები ქართულში.
7. ძირითადი ფონეტიკური მოვლენები.
8. სიტყვისა და ფრაზის მახვილის საკითხი ქართულ სალიტერატურო ენაში.

III. მორფოლოგია

9. სიტყვა. სიტყვა მორფოლოგიური თვალსაზრისით: ფორმაცვალებადი და ფორმაუცვლელი სიტყვები. სრულმნიშვნელოვანი და დამხმარე სიტყვები. გრამატიკული კატეგორიის რაობა. სიტყვის მორფოლოგიური აგებულება: ძირი, ფუძე, მორფემა (აფიქსები). აფიქსთა კლასიფიკაცია.
10. მეტყველების ნაწილების კლასიფიკაცია.
11. არსებითი სახელი – არსებით სახელთა დაჯგუფება შინაარსის მიხედვით. არსებით სახელთა ბრუნება. ბრუნვები და მათი ნიშნები. ბრუნვათა რიგი. ბრუნების ტიპები და მათი გამოყოფის საფუძველი. ბოლოთანხმოვნიან და ბოლოხმოვნიან სახელთა ბრუნება. საკუთარ სახელთა ბრუნება. სახელისა და გვარის ერთად ბრუნება. თავისებურად ბრუნებადი არსებითი სახელები. თანდებულიანი ბრუნვები. ადგილობითი (ლოკალური) ბრუნვების საკითხი. ნაწილაკიანი ბრუნვები.
12. არსებითი სახელის ბრუნებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები.

13. ზედსართავი სახელი. მისი მნიშვნელობა და ფუნქცია. ვითარებითი და მიმართებითი ზედსართავი სახელი. თანხმოვანფუძიანი და ხმოვანფუძიანი ზედსართავი სახელის ბრუნება ცალკე და არსებით სახელთან ერთად პირდაპირი და შებრუნებული წყობით. ნათესაობითში დასმული სახელის ბრუნება არსებით სახელთან პირდაპირი და შებრუნებული წყობით.
14. ზედსართავი სახელის ბრუნებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები.
15. რიცხვითი სახელი. რაოდენობითი, რიგობითი და წილობითი რიცხვითი სახელები. რაოდენობითი რიცხვითი სახელი შედგენილობის მიხედვით. რიცხვითი სახელის ბრუნება ცალკე და არსებით სახელთან ერთად. ნაწილაკიანი რიცხვითი სახელი და მისი ბრუნება.
16. რიცხვით სახელთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები.
17. ნაცვალსახელი. ნაცვალსახელთა ჯგუფები. ნაცვალსახელთა ბრუნება ცალკე და არსებით სახელთან ერთად. ნაწილაკიან ნაცვალსახელთა ბრუნება.
18. ნაცვალსახელთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები.
19. ზმნა. ზმნის კატეგორიები. პირისა და რიცხვის ასახვა ზმნაში. პირის რომლობა, როგორობა. პირთა რაოდენობა ერთ ფორმაში. სუბიექტური და ობიექტური პირის ნიშნები. პირთა კომბინაციები. სუბიექტური და ობიექტური წყობა. ინვერსია და მისი საფუძველი. ზმნისწინი. მისი ადგილი და ფუნქციები. ზმნისწინის მარტივი და რთული სახეები. ზმნისწინის ძველი სახით ხმარება. უზმნისწინო ზმნები. დრო. გეზისა და ორიენტაციის საკითხი. კილო. ასპექტი. გზისობა. გარდამავლობა. დინამიკურობა-სტატიკურობა. გვარი. კონვერსია. ქცევა. გარდამავლობა და ქცევა. ქცევანაკლი ზმნები. კონტაქტი. კონტაქტი და გარდამავლობა. მწკრივი. მწკრივთა რაოდენობა და კლასიფიკაცია სერიათა მიხედვით. სერიებად დაყოფის საფუძველი. ზმნის ძირი, ფუძე და თემა. თემის ნიშნები. ერთთემიანი და ორთემიანი ზმნები. ფუძედრეკადი (ხმოვანმონაცვლე) ზმნები. თავისებური ზმნები. უღვლილება. ზმნის უღვლილება სამივე სერიაში სუბიექტ-ობიექტის ცვლით ყველა პირსა და რიცხვში. ორპირიანი გარდაუვალი და ერთპირიანი ზმნების უღვლილება III სერიაში.
20. ზმნის ფორმაწარმოებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები, შუალობითი კონტაქტის ფორმათა მართლწერა.
21. სახელზმნა: საწყისი და მიმდებარე. საწყისის (მასდარის) წარმოება. მიმდებარეთა წარმოება. საწყისში და მიმდებარეში შემავალი ზმნის კატეგორიები. საწყისი და მიმდებარე როგორც სახელი.
22. ზმნიზედა. ზმნიზედათა დაჯგუფება ფუნქციის (ადგილისა, დროისა, ვითარებისა, მიზეზისა, მიზნისა) და ფორმის მიხედვით. ზმნიზედის მართლწერა.
23. თანდებული. ცალკე მდგომი და სახელთან შერწყმული თანდებულები. ზმნიზედა თანდებულის მნიშვნელობით.
24. კავშირი. კავშირის სახეები. მაერთებელი და მაქვემდებარებელი კავშირები.
25. შორისდებული. შორისდებულთა ჯგუფები.
26. ნაწილაკი. ნაწილაკთა ჯგუფები.

IV. სინტაქსი

27. სინტაქსი როგორც გრამატიკის დარგი. სინტაქსის საგანი.
28. წინადადება. წინადადება როგორც სინტაქსური ერთეული.
29. სიტყვათა სინტაქსური შეკავშირება. შესიტყვება. წინადადების წევრთა დაწყვილება. სინტაგმის ცნება. სიტყვათა სინტაქსური შეკავშირების სახეები: შეთანხმება, მართვა, მირთვა. ცალმხრივი მართვა. მართვა უშუალო და შუალობითი. მართვისა და შეთანხმების სპეციფიკურობა ქართულში.
30. წინადადების ტიპები რაგვარობის (მოდალობის) მიხედვით: თხრობითი, კითხვითი, ძახილისა, ბრძანებითი და კითხვა-ძახილისა. მათი გამოხატვის საშუალებანი: ინტონაცია, სიტყვათა წყობა, დამხმარე სიტყვები და ნაწილაკები.
31. წინადადების ტიპები აგებულების მიხედვით: მარტივი, შერწყმული და რთული.
32. წინადადების წევრები ფუნქციის მხრივ. წინადადების მთავარი (ქვემდებარე, შემასმენელი და პირმიმართი დამატებები) და მეორეხარისხოვანი (უბრალო დამატება, განსაზღვრება და გარემოებები).
33. წინადადების მთავარი წევრები:
  - ა) შემასმენელი. შემასმენლის განსაზღვრა. შემასმენლის კითხვები. მარტივი (ზმნური) და შედგენილი შემასმენელი. შედგენილი შემასმენლის ტიპები. მეშველი ზმნები.
  - ბ) ქვემდებარე. ქვემდებარე შინაარსისა და ფორმის მიხედვით. სინტაქსური ურთიერთობა ქვემდებარესა და შემასმენელს შორის.

- გ) პირმომართი დამატებები. პირდაპირი და ირიბი დამატება და მათი სპეციფიკურობა ქართულში. სინტაქსური ურთიერთობა პირმომართ დამატებებსა და შემასმენელს შორის.
34. წინადადების მეორეხარისხოვანი წევრები:
- ა) უბრალო დამატება. უბრალო დამატების ბრუნვები (უთანდებულო და თანდებულიანი). უბრალო დამატების სინტაქსური ურთიერთობა წინადადების სხვა წევრებთან.
  - ბ) განსაზღვრება. შეთანხმებული, მართული და მართულ-შეთანხმებული განსაზღვრებები. არსებითი სახელის გამოყენება განსაზღვრებად (ადიექტივაცია) და პირუკუ, ზედსართავისა – ქვემდებარედ (სუბსტანტივაცია).
  - გ) გარემოება. გარემოებათა კლასიფიკაცია: დროის, ადგილის, ვითარების, მიზეზისა და მიზნის გარემოებები. ბრუნვის ფორმები (უთანდებულო და თანდებულიანი), როგორც გარემოების გადმოცემის საშუალებები.
35. მარტივი წინადადება. მარტივი წინადადების ტიპები წევრთა შემადგენლობის მიხედვით.
36. ერთშემადგენლიანი წინადადება. ერთშემადგენლიანი წინადადების ტიპები. არასრული წინადადების გარჩევა ერთშემადგენლიანი წინადადებისაგან. სახელდებითი წინადადება.
37. შერწყმული წინადადება. შერწყმული წინადადების ტიპები. ერთგვარ წევრთა შეერთების საშუალებანი: უკავშირო და კავშირიანი შეერთება. შემასმენლის შეთანხმება რიცხვში ერთგვარ ქვემდებარებთან. ქვემდებარის ბრუნვა სხვადასხვა გვარის ზმნით გადმოცემულ ერთგვარშემასმენლიან წინადადებაში.
38. სიტყვათა წყობა წინადადებაში. სიტყვათა წყობის მნიშვნელობა სტილისტიკისათვის.
39. განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები.
40. წინადადებასთან გრამატიკულად დაუკავშირებელი სიტყვები. მიმართვა, შორისდებული, მიგებითი ნაწილაკები. ამ სიტყვებთან სასვენი ნიშნების გამოყენების წესები.
41. რთული წინადადება. თანწყობა (პარატაქსი) და ქვეწყობა (ჰიპოტაქსი).
42. რთული თანწყობილი წინადადება. შეერთების საშუალებანი (ინტონაცია, მაერთებელი კავშირები). თანწყობილ წინადადებათა აზრობრივი ურთიერთმიმართება. სასვენი ნიშნები რთულ თანწყობილ წინადადებაში.
43. რთული ქვეწყობილი წინადადება. დამოკიდებული წინადადების გარეგანი და შინაგანი ნიშნები. კითხვის დასმა, მაქვემდებარებელი კავშირები და სიტყვები. საკორელაციო სიტყვა მთავარ წინადადებაში. დამოკიდებულ წინადადებათა კლასიფიკაცია სამი ნიშნის (ადგილის, კავშირისა და ფუნქციის) მიხედვით.
44. რთული ქვეწყობილი წინადადება ერთი ან რამდენიმე დამოკიდებული წინადადებით. ქვეწყობის სახეები.
45. სიტყვათა წყობა მთავარსა და დამოკიდებულ წინადადებაში. კავშირთა, სიტყვათა და საკორელაციო სიტყვათა ადგილი მთავარსა და დამოკიდებულ წინადადებაში. სასვენი ნიშნების სახეები და ადგილი რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში.
46. შერეული სახის რთული წინადადება.
47. რთული ქვეწყობილი წინადადების შეცვლა მარტივით და პირიქით, მარტივისა – რთულით.
48. დამოკიდებული წინადადების წევრ-კავშირთა შეხამების ზოგი საკითხი მთავარი წინადადების ასახსნელ წევრთან.
49. სხვათა სიტყვა. პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი. სხვათა სიტყვის ნაწილაკები. პირდაპირი ნათქვამის გადაკეთება ირიბად და პირიქით. პირდაპირი და ირიბი ნათქვამის მნიშვნელობა სტილისტიკისათვის. სასვენი ნიშნის სახეები და ადგილი სხვათა სიტყვაში. სხვათა სიტყვის მართლწერა.
50. მიზეზისა და მიზნის გარემოებითი დამოკიდებული წინადადებების აღრევის შემთხვევები.
51. ორმაგი უარყოფის გამოყენების შემთხვევები.

V. ლექსიკოლოგია

55. ლექსიკოლოგიის საგანი, მისი ადგილი სხვა საენათმეცნიერო დისციპლინებს შორის. ენობრივი ნიშნის პრობლემა. ლექსიკური ერთეული. ლექსიკა. ლექსიკური ფონდი. ლექსიკოგრაფია.
56. სიტყვა მნიშვნელობის თვალსაზრისით. სიტყვის გამოყენება ძირითადი და გადატანითი მნიშვნელობით. სიტყვის მნიშვნელობის ცვლა ისტორიულად. მნიშვნელობის გაფართოება, დავიწროება და „პოლარიზაცია“. სიტყვის პოლისემიურობა. პოლისემია და ომონიმია. სინონიმია, ანტონიმია.
57. ფრაზეოლოგიზმები და იდიომები.

- გ) პირმომართი დამატებები. პირდაპირი და ირიბი დამატება და მათი სპეციფიკურობა ქართულში. სინტაქსური ურთიერთობა პირმომართ დამატებებსა და შემასმენელს შორის.
34. წინადადების მეორეხარისხოვანი წევრები:
- ა) უბრალო დამატება. უბრალო დამატების ბრუნვები (უთანდებულო და თანდებულიანი). უბრალო დამატების სინტაქსური ურთიერთობა წინადადების სხვა წევრებთან.
  - ბ) განსაზღვრება. შეთანხმებული, მართული და მართულ-შეთანხმებული განსაზღვრებები. არსებითი სახელის გამოყენება განსაზღვრებად (ადიექტივაცია) და პირუკუ, ზედსართავისა – ქვემდებარედ (სუბსტანტივაცია).
  - გ) გარემოება. გარემოებათა კლასიფიკაცია: დროის, ადგილის, ვითარების, მიზეზისა და მიზნის გარემოებები. ბრუნვის ფორმები (უთანდებულო და თანდებულიანი), როგორც გარემოების გადმოცემის საშუალებები.
35. მარტივი წინადადება. მარტივი წინადადების ტიპები წევრთა შემადგენლობის მიხედვით.
36. ერთშემადგენლიანი წინადადება. ერთშემადგენლიანი წინადადების ტიპები. არასრული წინადადების გარჩევა ერთშემადგენლიანი წინადადებისაგან. სახელდებითი წინადადება.
37. შერწყმული წინადადება. შერწყმული წინადადების ტიპები. ერთგვარ წევრთა შეერთების საშუალებანი: უკავშირო და კავშირიანი შეერთება. შემასმენლის შეთანხმება რიცხვში ერთგვარ ქვემდებარეებთან. ქვემდებარის ბრუნვა სხვადასხვა გვარის ზმნით გადმოცემულ ერთგვარშემასმენლიან წინადადებაში.
38. სიტყვათა წყობა წინადადებაში. სიტყვათა წყობის მნიშვნელობა სტილისტიკისათვის.
39. განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები.
40. წინადადებასთან გრამატიკულად დაუკავშირებელი სიტყვები. მიმართვა, შორისდებული, მიგებითი ნაწილაკები. ამ სიტყვებთან სასვენი ნიშნების გამოყენების წესები.
41. რთული წინადადება. თანწყობა (პარატაქსი) და ქვეწყობა (ჰიპოტაქსი).
42. რთული თანწყობილი წინადადება. შეერთების საშუალებანი (ინტონაცია, მაერთებელი კავშირები). თანწყობილ წინადადებათა აზრობრივი ურთიერთმიმართება. სასვენი ნიშნები რთულ თანწყობილ წინადადებაში.
43. რთული ქვეწყობილი წინადადება. დამოკიდებული წინადადების გარეგანი და შინაგანი ნიშნები. კითხვის დასმა, მაქვემდებარებელი კავშირები და სიტყვები. საკორელაციო სიტყვა მთავარ წინადადებაში. დამოკიდებულ წინადადებათა კლასიფიკაცია სამი ნიშნის (ადგილის, კავშირისა და ფუნქციის) მიხედვით.
44. რთული ქვეწყობილი წინადადება ერთი ან რამდენიმე დამოკიდებული წინადადებით. ქვეწყობის სახეები.
45. სიტყვათა წყობა მთავარსა და დამოკიდებულ წინადადებაში. კავშირთა, სიტყვათა და საკორელაციო სიტყვათა ადგილი მთავარსა და დამოკიდებულ წინადადებაში. სასვენი ნიშნების სახეები და ადგილი რთულ ქვეწყობილ წინადადებაში.
46. შერეული სახის რთული წინადადება.
47. რთული ქვეწყობილი წინადადების შეცვლა მარტივით და პირიქით, მარტივისა – რთულით.
48. დამოკიდებული წინადადების წევრ-კავშირთა შეხამების ზოგი საკითხი მთავარი წინადადების ასახსნელ წევრთან.
49. სხვათა სიტყვა. პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი. სხვათა სიტყვის ნაწილაკები. პირდაპირი ნათქვამის გადაკეთება ირიბად და პირიქით. პირდაპირი და ირიბი ნათქვამის მნიშვნელობა სტილისტიკისათვის. სასვენი ნიშნის სახეები და ადგილი სხვათა სიტყვაში. სხვათა სიტყვის მართლწერა.
50. მიზეზისა და მიზნის გარემოებითი დამოკიდებული წინადადებების აღრევის შემთხვევები.
51. ორმაგი უარყოფის გამოყენების შემთხვევები.

V. ლექსიკოლოგია

55. ლექსიკოლოგიის საგანი, მისი ადგილი სხვა საენათმეცნიერო დისციპლინებს შორის. ენობრივი ნიშნის პრობლემა. ლექსიკური ერთეული. ლექსიკა. ლექსიკური ფონდი. ლექსიკოგრაფია.
56. სიტყვა მნიშვნელობის თვალსაზრისით. სიტყვის გამოყენება ძირითადი და გადატანითი მნიშვნელობით. სიტყვის მნიშვნელობის ცვლა ისტორიულად. მნიშვნელობის გაფართოება, დავიწროება და „პოლარიზაცია“. სიტყვის პოლისემიურობა. პოლისემია და ომონიმია. სინონიმია, ანტონიმია.
57. ფრაზეოლოგიზმები და იდიომები.

58. დიალექტიზმები, პროფესიული ლექსიკა, ჟარგონი, ბარბარიზმები, ნეოლოგიზმები, არქაიზმები.
59. ახალ სიტყვათა წარმოქმნის ძირითადი საშუალებანი. სიტყვაწარმოება როგორც ლექსიკოლოგიის საგანი. ძირეული და წარმოქმნილი სახელები. აფიქსური სიტყვაწარმოება. წარმოქმნილ სახელთა ჯგუფები მაწარმოებელი აფიქსებისა და შინაარსის მიხედვით. ფორმამაწარმოებელი აფიქსები სიტყვაწარმოებითი ფუნქციით. ბრუნვისა და თანდებულიან ბრუნვის ფორმათაგან წარმოქმნილი სახელები. ნასესხები აფიქსები.
60. თხზვა (კომპოზიცია) როგორც ლექსიკის გამდიდრების საშუალება. რედუქციაცია. კომპოზიტები ფუძეთა შემადგენლობის მიხედვით. ერთცნებიანი და ორცნებიანი კომპოზიტები.
61. კომპოზიტების მართლწერის საკითხები.

VI. სტილისტიკა

62. სტილისტიკა როგორც ენათმეცნიერების დარგი. სტილისტიკის საგანი. სტილის რაობა.
63. ფუნქციური სტილისტიკა. მწიგნობრული და სასაუბრო სტილი – სამეცნიერო და ოფიციალურ-საქმიანი სტილი.
64. პუბლიცისტური და მხატვრული სტილი.
65. სასაუბრო, ორატორული და ეპისტოლარული სტილი.
66. ლექსიკური სტილისტიკა. სიტყვათა შერჩევა მნიშვნელობის მიხედვით.
67. პარონიმები, ეგზემპლუმები, თავაზიანობის გამომხატველი სიტყვები.
68. სტილისტური ხარვეზები: ტავტოლოგია, კალკი, ატროფია.

სარეკომენდაციო ლიტერატურის სია:

1. ავთანდილ არაბული, ქართული მეტყველების კულტურა, თბ., 2004.
2. შუქია აფრიდონიძე, ჩვენი ენა ქართული, თბ., 2002.
3. გიორგი ახვლედიანი, ზოგადი ფონეტიკის საფუძვლები, თბ., 1999.
4. თამაზ გამყრელიძე, წერის ანბანური სისტემა და ძველი ქართული დამწერლობა, თბ., 1989.
5. მარიამ თალაკვაძე, ქართული ენის გრამატიკის სწავლების მეთოდოლოგია, თბ., 1959.
6. თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები, I, თბ., 1989.
7. ვარლამ თოფურია, ქართული ენა და მართლწერის ზოგიერთი საკითხი, თბ., 1965.
8. ლეო კვაჭაძე, თანამედროვე ქართული ენის სინტაქსი, თბ., 1977.
9. ბიძინა ფოჩხუა, ქართული ენის ლექსიკოლოგია, თბ., 1974.
10. ქართული სიტყვის კულტურის საკითხები, VII, თბ., 1985.
11. აკაკი შანიძე, ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები, თბ., 1980.
12. აკაკი შანიძე, ძველი ქართული ენის გრამატიკა, თბ., 1976.
13. არნოლდ ჩიქობავა, ენათმეცნიერების შესავალი, თბ., 1952.
14. არნოლდ ჩიქობავა, ქართული ენის ზოგადი დახასიათება, ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი, I, თბ., 1950 (ცალკე გამოცემა, თბ., 1998).
15. შოთა ძიძიგური, ქართული ენის თავგადასავალი, თბ., 1969; ან: საენათმეცნიერო საუბრები, თბ., 1975.
16. ზურაბ ჭუმბურიძე, ქართული სალიტერატურო ენისა და სტილის საკითხები, თბ., 1956.
17. ბესარიონ ჯორბენაძე, ენა და კულტურა, თბ., 1995.

ლექსიკონები

1. ილია აბულაძე, ძველი ქართული ენის ლექსიკონი (მასალები), თბ., 1973.
2. ვარლამ თოფურია, ივანე გვიგინიშვილი, ქართული ენის ორთოგრაფიული ლექსიკონი, თბ., 1998.
3. ზურაბ სარჯველაძე, ძველი ქართული ენის ლექსიკონი (მასალები), თბ., 1995.
3. სულხან-საბა ორბელიანი, ლექსიკონი ქართული, I, თბ., 1991; II, თბ., 1993.
4. ჟურნალისტის სტილისტიკური ცნობარი, თბ., 2002.
5. ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი, I-VIII, თბ., 1950-1954.

ბ) ქართული ლიტერატურა

- I. მხატვრული ტექსტის ანალიზისათვის აუცილებელი ლიტერატურისმცოდნეობითი ტერმინები: ალეგორია, ალიტერაცია, ალუზია, ანდაზა, ასონანსი, აფორიზმი, ბალადა, ბიოგრაფია, განმეორება, გაპიროვნება, გმირი, გროტესკი, დიალოგი, დრამა, ელეგია, ეპიგრაფი, ეპითეტი, ეპილოგი, ეპოსი, ესე, ზღაპარი, თემა, თქმულება, იგავ-არაკი, იდეა, ინტონაცია, ირონია, იუმორი, კოლიზია, კომედია, კომპოზიცია (კომპოზიციური ელემენტების ჩათვლით), ლეგენდა, ლექსი, ლირიკა, ლიცენცია, მემუარი, მეტაფორა, მითი, მოთხრობა, მონოლოგი, მოტივი, მხატვრული ენა, მხატვრული სახე, ნოველა, პეიზაჟი, პერიფრაზი, პერსონაჟი, პიესა, პოეზია, პოემა, პორტრეტი, პროზა, პროლოგი, ჟანრი, რემარკა, რემინისცენცია, რითმა, რიტმი, რომანი, სატირა, სახე, სიმბოლო, სიუჟეტი, სტროფი, ტაეპი, ტრაგედია, ტროპი, ფაბულა, შაირი, შედარება, ციტატა, ხასიათი, ხატოვანი თქმა, ჰიმნი, ჰიპერბოლა.
- II. ლიტერატურული პროცესის ძირითადი ეტაპები: სასულიერო მწერლობა, კლასიკური ხანის მწერლობა, აღორძინების ხანის მწერლობა, რომანტიზმი, რეალიზმი, მოდერნიზმი, პოსტმოდერნიზმი.
- III. რეკომენდებულ ავტორთა და ნაწარმოებთა ჩამონათვალი:
1. ჰაგიოგრაფია და ჰიმნოგრაფია: „ცხოვრება წმიდისა ნინოძისა“, „წამება წმიდისა შუშანიკისი დედოფლისაჲ“, „წამება წმიდისა და ნეტარისა ჰაბოძისა“, „სიბრძნე ბალაჰვარისი“, „ცხოვრება წმიდისა გრიგოლ ხანძთელისაჲ“, „ცხოვრება ნეტარისა მამისა ჩუენისა იოვანესი და ეფთჳმესი“, „ქება და დიდება ქართულისა ენისაჲ“, „გალობანი სინანულისანი“.
  2. კლასიკური ხანის მწერლობა: „ამირანდარეჯანიანი“, „აბღულმესიანი“, „თამარიანი“, „ვისრამიანი“, „ვეფხისტყაოსანი“.
  3. აღორძინების ხანის მწერლობა: ვახტანგ VI, სულხან-საბა ორბელიანი, დავით გურამიშვილი, ბესიკი.
  4. ახალი ქართული ლიტერატურა: ალექსანდრე ჭავჭავაძე, გრიგოლ ორბელიანი, ვახტანგ ორბელიანი, ნიკოლოზ ბარათაშვილი, გიორგი ერისთავი, დანიელ ჭონქაძე, ლავრენტი არდაზიანი, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ალექსანდრე ყაზბეგი, ვაჟა-ფშაველა.
  5. უახლესი ქართული ლიტერატურა: დავით კლდიაშვილი, ვასილ ბარნოვი, ნიკოლორთქიფანიძე, ლეო ქიჩელი, კონსტანტინე გამსახურდია, მიხეილ ჯავახიშვილი, გრიგოლ რობაქიძე, დემნა შენგელაია, პოლიკარპე კაკაბაძე, ვალაკტიონ ტაბიძე, ტიცვიან ტაბიძე, პაოლო იაშვილი, ვალერიან გაფრინდაშვილი, კოლაუ ნადირაძე, ტერენტი გრანელი, გიორგი ლეონიძე, სიმონ ჩიქოვანი, იოსებ გრიშაშვილი, ლევან გოთუა, გიორგი შატბერაშვილი, ლადო ასათიანი, მირზა გელოვანი, ნიკო სამადაშვილი, შოთა ჩანტლაძე, მურმან ლებანიძე, გივი გეგეჭკორი, გურამ რჩეულიშვილი, ნოდარ დუმბაძე, რევაზ ინანიშვილი, არჩილ სულაკაური, ოთარ ჩხეიძე, ჯემალ ქარჩხაძე, გოდერძი ჩოხელი, ანა კალანდაძე, მუხრან მაჭავარიანი, ჭაბუა ამირეჯიბი, ოთარ ჭილაძე, გურამ დოჩანაშვილი.

სარეკომენდაციო ლიტერატურა:

ა) ლიტერატურული კრიტიკა და პუბლიცისტიკა

1. კიტა აბაშიძე, გონს მოდით! წიგნში: ცხოვრება და ხელოვნება, თბ., 1971.
2. კიტა აბაშიძე, XIX საუკუნე საქართველოს ლიტერატურისათვის, იქვე.
3. იაკობ გოგებაშვილი, ბურჟი ეროვნებისა, წიგნში: რჩეული თხზულებანი ხუთ ტომად, ტ. II, თბ., 1990.
4. რევაზ ერისთავი, პასუხი თავადი ილია ჭავჭავაძის კრიტიკისა, წიგნში: ქართული ლიტერატურული კრიტიკის ისტორიისათვის, ტ. I, თბ., 1954.
5. ვაჟა-ფშაველა, კოსმოპოლიტიზმი და პატრიოტიზმი, წიგნში: თხზულებათა სრული კრებული ხუთ ტომად, ტ. V, თბ., 1961.
6. ვაჟა-ფშაველა, კრიტიკა ბ. იპ. ვართაგავასი, იქვე.
7. ვაჟა-ფშაველა, Pro domo sua, იქვე.
8. ვაჟა-ფშაველა, სად არის პოეზია? იქვე.
9. ნიკო ნიკოლაძე, კრიტიკა და მისი მნიშვნელობა ლიტერატურაში, თხზულებანი, ტ. II, თბ., 1960.
10. გრიგოლ რობაქიძე, აკაკის ქნარი, თბ., 1991.
11. გრიგოლ რობაქიძე, ვაჟას ენგადი, თბ., 19
12. ქართული ლიტერატურული ესსე (96 ესსე) (შემდგენელი მანანა ხელაია), თბ., 19
13. გერონტი ქიქოძე, ეროვნება, ენა და ესთეტიკური კულტურა, წიგნში: რჩეული თხზულებანი სამ ტომად, ტ. II, თბ., 1964.
14. გერონტი ქიქოძე, ძველი იბერიელების ფსიქოლოგიიდან, იქვე.

15. აკაკი წერეთელი, ახირებული ფურცელი, წიგნში: თხზულებათა სრული კრებული თხუტმეტ ტომად, ტ. XI, თბ., 1960.
16. აკაკი წერეთელი, რაოდენიმე სიტყვა „ჩანგურის“ შესახებ, იქვე.
17. გიორგი წერეთელი, რამდენიმე სიტყვა ზემოური იმერლის გორისელის სტატიაზედ, ქართული ლიტერატურული კრიტიკის ისტორიისათვის... ტ. I, თბ., 19
18. ილია ჭავჭავაძე, აი ისტორია, წიგნში: თხზულებათა სრული კრებული ათ ტომად, ტ. IV, თბ., 1955.
19. ილია ჭავჭავაძე, ერი და ისტორია, იქვე.
20. ილია ჭავჭავაძე, ორიოდ სიტყვა თავად რევაზ შალვას ძის ერისთავის კაზლოვის მიერ „შეშლილის“ თარგმნაზედა, იქვე, ტ. III, თბ., 1953.
21. ილია ჭავჭავაძე, პასუხი, იქვე.
22. ილია ჭავჭავაძე, საქართველოს მოამბეზედ, იქვე.
23. ილია ჭავჭავაძე, ქვათა დაღადი, იქვე, ტ. VIII, თბ., 1957.
24. ილია ჭავჭავაძე, წერილები ქართულ ლიტერატურაზე, იქვე, ტ. III, თბ., 1953.
25. არჩილ ჯორჯაძე, პუბლიცისტი – ილია ჭავჭავაძე, წიგნში: წერილები, თბ., 1989.
26. ბარბარე ჯორჯაძე, თ. ილია ჭავჭავაძის კრიტიკაზედ, წიგნში: ქართული ლიტერატურული კრიტიკის ისტორიისათვის... ტ. I, თბ., 19
27. ბარბარე ჯორჯაძე, პასუხს პასუხი, იქვე.

ბ) სამეცნიერო ლიტერატურა

1. კიტა აბაშიძე, ეტიუდები XIX საუკუნის ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, თბ., 1962.
2. გურამ ასათიანი, საუკუნის პოეტები, თბ., 19
3. ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. I, თბ., 1956.
4. აკაკი ბაქრაძე, აკაკი წერეთელი, ილია ჭავჭავაძე, თხზულებანი, ტ. I, თბ., 2004.
5. ბაჩანა ბრეგვაძე, რუსთაველი და პლატონი, თბ., 19
6. აკაკი გაწერელია, გრიგოლ ორბელიანი, ნიკოლოზ ბარათაშვილი, რჩეული ნაწერები, ტ. II, თბ., 1978.
7. მანანა გიგინეიშვილი, იაკობ ხუცესის „შუშანიკის წამება“, კრებულში: „ნათელი ქრისტესი. საქართველო“, ტ. I, თბ., 2003.
8. ლაურა გრიგოლაშვილი, დავით აღმაშენებლის „გალობანი სინანულისანი“, თბ., 2005.
9. თამაზ ვასაძე, „ვეფხისტყაოსნის“ მხატვრული სამყარო, თბ., 200
10. მარიამ თაბორიძე, ვეფხისტყაოსნის ლიტერატურულ-ესთეტიკური ანალიზი სკოლაში, თბ., 2000.
11. რევაზ თვარაძე, გადასახედი, თბ., 19
12. გაიოზ იმედაშვილი, ვეფხისტყაოსანი და ქართული კულტურა, თბ., 1968.
13. პავლე ინგოროყვა, ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, წიგნში: თხზულებათა კრებული შვიდ ტომად, ტ. I, თბ., 1963.
14. კორნელი კეკელიძე, ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. I, თბ., 1980, ტ. II, თბ., 1981.
15. კორნელი კეკელიძე, კულტურული დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის ანარეკლი ძველ ქართულ ლიტერატურაში, წიგნში: ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, ტ. IV, თბ., 1957.
16. კორნელი კეკელიძე, „წმიდა“ მხედარი ძველ ქართულ მწერლობაში, იქვე, ტ. II, თბ., 1945.
17. მიხეილ კვესელავა, პოეტური ინტეგრალები, თბ., 19
18. გრიგოლ კიკნაძე, ვაჟა-ფშაველას შემოქმედება, თბ., 1957.
19. გრიგოლ კიკნაძე, რომანტიკოსებიდან რეალისტებისაკენ, წიგნში: ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტ. I, თბ., 1956.
20. ვახტანგ კოტეტიშვილი, რჩეული ნაწერები ორ წიგნად, წგნ. I, თბ., 1965.
21. გიორგი ლეონიძე, გამოკვლევები და წერილები, თბ., 1958.
22. ლევან მენაბდე, ძველი ქართული კულტურის კერები, თბ., 1992.
23. იონა მუხარგია, ცხოვრება და პოეზია ნიკოლოზ ბარათაშვილისა, წიგნში: ქართველი მწერლები, ტ. I, თბ., 1954.
24. გიორგი ნადირაძე, რუსთაველის ესთეტიკა, თბ., 1958.
25. ნოდარ ნათაძე, სარგის ცაიშვილი, რუსთაველი და მისი პოემა, თბ., 1966.
26. რევაზ სირაძე, სახისმეტყველება, თბ., 1982.
27. რევაზ სირაძე, ქართული კულტურის საფუძვლები, თბ., 2000.

28. რევაზ სირაძე, ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია, თბ., 2005.
29. გრივერ ფარულავა, ქართული ჰაგიოგრაფია, კრებულში: „ნათელი ქრისტესი. საქართველო“, ტ. I, თბ., 2003.
30. გრივერ ფარულავა, წმ. გრიგოლ ხანძთელი, იქვე.
31. გერონტი ქიქოძე, რჩეული თხზულებანი სამ ტომად, ტ. III, თბ., 1965.
32. თამაზ ჩხენკელი, მშვენიერი მძღვევარი, თბ., 19
33. სარგის ცაიშვილი, მარადიული სახეები, თბ., 1981.
34. სარგის ცაიშვილი, შოთა რუსთაველი – დავით გურამიშვილ, თბ., 19
35. დავით წერეთელი, ანარეკლი.
36. ელგუჯა ხინთიბიძე, ათონის ქართული ლიტერატურული სკოლის ისტორიისათვის, კრებულში: ივირონი – 1000, თბ., 1983.
37. ნიკოლოზ ჯანაშია, „მუშანიკის წამება“, თბ., 1988.

მასწავლებელს უნდა შეეძლოს საგამოცდო პროგრამით გათვალისწინებული ტექსტების გააზრება, რაც გულისხმობს მხატვრულ ნაწარმოებში გამოკვეთილი სახეების, თემისა და იდეის, მოტივების, ცალკეული დიალოგების, სიტუაციის, კოლიზიის, ქვეტექსტის არსისა და პერსონაჟთა ქცევის მოტივაციის ადეკვატურ გაგებას; გარდა ამისა, ლირიკული ნაწარმოებების აზრობრივი და ემოციური შინაარსის წვდომას, ტროპის გააზრებას; ესეისტური თუ ლიტერატურისმცოდნეობითი ტექსტების გაგებას, რისთვისაც აუცილებელია ავტორისეული არგუმენტაციის კრიტიკული ანალიზისა და შეფასების უნარი, მსჯელობის ლოგიკის წვდომა და სამსჯელო საკითხის შესახებ საკუთარი პოზიციის გამოკვეთა.

პედაგოგს მოეთხოვება ლიტერატურულ ტექსტებში ასახული ამა თუ იმ ეპოქისათვის დამახასიათებელი სპეციფიკური იდეებისა თუ პრობლემემატიკის ცოდნა; აგრეთვე, უნდა გააჩნდეს, ერთი მხრივ, ლიტერატურულ პროცესზე ეპოქის თავისებურებებისა და, მეორე მხრივ, მხატვრული შემოქმედების საზოგადოებრივ ცნობიერებაზე ზეგავლენის წვდომის უნარი.

მასწავლებელს უნდა შეეძლოს ერთი და იმავე ეპოქის ტექსტებში ასახული პრობლემემატიკის გაანალიზება მსგავსება-განსხვავების თვალსაზრისით (სხვადასხვა ეპოქის ტექსტებში ერთი და იმავე თემების, იდეების, პრობლემებისა და მათი ინტერპრეტაციების ერთმანეთთან შედარება); მსგავსი ან ერთნაირი პრობლემის გაანალიზება სხვადასხვა ქვეყნისა თუ კულტურის წარმომადგენელთა შემოქმედებაში.

იმისათვის, რომ ამგვარ მოთხოვნებს უპასუხოს, მასწავლებელს განვითარებული უნდა ჰქონდეს დამოუკიდებელი, შემოქმედებითი აზროვნება, ნაწარმოების შესახებ კრიტიკული, ლოგიკური და არგუმენტირებული მსჯელობისა და ლიტერატურული ტექსტის მონაკვეთებსა თუ სხვადასხვა მხატვრულ ნაწარმოებს შორის კავშირების დამყარების უნარი.

ნაწილი II. საგნობრივი (ქართული ენისა და ლიტერატურის) პედაგოგიური უნარები და სწავლების მეთოდები

- „ეროვნული სასწავლო გეგმის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2006 წლის 28 სექტემბრის №841 ბრძანებით დამტკიცებული ეროვნული სასწავლო გეგმის ძირითად მოთხოვნათა ცოდნა;
- საგნის სწავლებისათვის აუცილებელი ლინგვისტური და ლიტერატურული მასალის ცოდნა;
- გაკვეთილის დაგეგმვისა და წარმართვის უნარი;
- სწავლების მეთოდის ცოდნა და პრაქტიკული გამოყენების უნარი;
- შეფასების სხვადასხვა მეთოდის გამოყენება სასწავლო პროცესის უზრუნველსაყოფად;
- უცნობი ტექსტის გააზრებისა და რეზიუმირების უნარი;
- კრიტიკული აზროვნების უნარი;
- წერის კულტურა.

2010 წლის მასწავლებლის სასერტიფიკაციო გამოცდის პროგრამა უცხოურ ენებში

დაწყებითი, საბაზო და საშუალო საფეხურის
უცხოური ენის მასწავლებლის სასერტიფიკაციო გამოცდა

შესავალი

წინამდებარე საგამოცდო პროგრამა ეყრდნობა „მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს 2008 წლის 21 ნოემბერის №1014 ბრძანებით დამტკიცებულ მასწავლებლის პროფესიულ სტანდარტს.

საგამოცდო პროგრამა განკუთვნილია დაწყებითი, საბაზო და საშუალო საფეხურის უცხოური ენების იმ პედაგოგებისათვის, რომლებიც 2010 წელს აპირებენ ჩააბარონ სასერტიფიკაციო გამოცდა უცხოურ ენებში (ინგლისური, რუსული, გერმანული და ფრანგული ენა). გამოცდა ამოწმებს უცხოური ენის მასწავლებლის პროფესიულ ცოდნას - ერთი მხრივ, პედაგოგის ენობრივ კომპეტენციას და, მეორე მხრივ, უცხოური ენის სწავლების მეთოდის ცოდნას.

ენობრივი კომპეტენცია

პედაგოგთა ენობრივი კომპეტენციის შესამოწმებელი დავალებების სირთულის დონე შეესაბამება ევროსაბჭოს „უცხოური ენების სწავლის, სწავლებისა და შეფასების ერთიან ევროპულ სარეკომენდაციო ჩარჩოში“ მითითებულ B2 დონეს. (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 42). აღნიშნული დონე შეესაბამება ისეთ საერთაშორისო გამოცდების სირთულის დონეს, როგორცაა, ინგლისური ენის შემთხვევაში, კემბრიჯის პირველი სერტიფიკატი (FCE), გერმანული ენის ინსტიტუტის B2 სერტიფიკატი და ფრანგული ენის DELF-ის B2 დონე. სასერტიფიკაციო გამოცდაზე მოწმდება მოსმენის, კითხვის, წერისა და ლაპარაკის უნარები, ასევე გრამატიკის ცოდნა და B2 დონის შესატყვისი ლექსიკური მარაგის ცოდნა.

მიმართულება მოსმენა

ენობრივი კომპეტენციის ამ საფეხურზე პედაგოგს მოეთხოვება უშულო კონტაქტში ან მას-მედიაში გამოყენებული ენის გაგება, თუკი საქმე ეხება მისთვის ნაცნობ, მაგრამ ასევე ნაკლებად ნაცნობ თემებს, რომლებსაც, როგორც წესი, პირად, საზოგადოებრივ და სამსახურებრივ ცხოვრებაში ეხედებით. (შდრ. ევროსაბჭოს სარეკომენდაციო ჩარჩო, მოსმენა, ზოგადი აღწერა, B2).

ტესტში შესული საგამოცდო დავალებები ამოწმებს თუ რამდენად შეუძლია პედაგოგს

- „გარკვევით, სტანდარტულ ენაზე ჩაწერილი საინფორმაციო აუდიოჩანაწერებისა და ტელერადიო გადაცემების (ინტერვიუ, რეპორტაჟი, სპორტული ანგარიში, ამინდის პროგნოზი, ახალი ამბები და სხვა) გაგება“, (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, ა.დ.);
- ნათქვამის ძირითადი აზრის გაგება, იქნება ეს მოკლე განცხადებები თუ ასევე, შედარებით უფრო ვრცელი, მონოლოგური ხასიათის ტექსტები. (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, ა.ა.; ა.ბ.; ა.ე.);
- პროფესიულ ინტერესებთან დაკავშირებული ტექსტების გაგება (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, ა.ვ.).

მიმართულება კითხვა

ენობრივი კომპეტენციის ამ საფეხურზე პედაგოგს მოეთხოვება შედარებით გრძელი და რთული ტექსტების ძირითადი აზრისა და ცალკეული დეტალების გაგება, იქნება ეს სხვადასხვა თემატიკის მქონე საგაზეთო პუბლიკაციები თუ პედაგოგთა პროფესიული ლიტერატურა. (შდრ. ევროსაბჭოს სარეკომენდაციო ჩარჩო, კითხვა, ზოგადი აღწერა, B2). პედაგოგს უნდა შეეძლოს კითხვის სხვადასხვა სტრატეგიების გამოყენება „გაცნობითი – ტექსტის კითხვა ზოგადი შინაარსის გასაგებად, შესწავლითი – ტექსტის კითხვა მისი დეტალური გაგების მიზნით, ძიებითი – ტექსტის კითხვა რაიმე კონკრეტული ინფორმაციის მისაღებად“ (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, გ.ზ.).

ტესტში შესული საგამოცდო დავალებები ამოწმებს თუ რამდენად შეუძლია პედაგოგს

- სხვადასხვა სახის ტექსტების გაგება, იქნება ეს „შემეცნებით-ინფორმაციული ხასიათის ტექსტები (კულტურის, ბუნებისმეტყველების და სხვ. სფეროებიდან)“, თუ მას-მედიაში მოცემული ტექსტები („ინტერვიუ, რეპორტაჟი, ტელეპროგრამა, ქრონიკა, კომიქსი, აქტუალურ თემებზე დაწერილი სტატიები, მკითხველის გამოხმაურება და სხვა“) თუ პრაგმატული სახის ტექსტები („კულინარული რეცეპტი, კატალოგი, სამარშრუტო გეგმა, რეკლამა, აფიშა, ანონსი, აბრა, რეცეპტი, ტელერადიოპროგრამა, უსაფრთხოების წესები, გამაფრთხილებელი წარწერა, მენიუ, ბანკომატის, ან მობილური ტელეფონის ინსტრუქცია და სხვ.“ (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, გ.ბ. გ.გ.: გ.დ.).
- პირადი კორესპონდენციის გაგება („სხვადასხვა ხასიათის ღია ბარათის, პირადი წერილის, საქმიანი წერილის (მათი ელექტრონული ვერსიის“) (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, გ.ა.).

მიმართულება წერა

ენობრივი კომპეტენციის ამ საფეხურზე პედაგოგს მოეთხოვება სხვადასხვა თემასთან დაკავშირებით მკაფიო და დეტალური ტექსტების დაწერა, არგუმენტების მოყვანა და განსხვავებული არგუმენტების ურთიერთშედარება. (შდრ. ევროსაბჭოს სარეკომენდაციო ჩარჩო, წერა, ზოგადი აღწერა, B2).

ტესტში შესული საგამოცდო დავალებები ამოწმებს თუ რამდენად შეუძლია პედაგოგს

- წერილების დაწერა, „მიმოწერა, (ღია ბარათი, პირადი წერილი, საქმიანი წერილი და მათი ელექტრონული ვერსიები) და წერილის საშუალებით ინფორმაციის მოპოვება“ (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, დ.ბ.).
- პირადი პოზიციის დაფიქსირება და არგუმენტებით გამყარება, „საკუთარი შეხედულების, დამოკიდებულების წერილობით გადმოცემა და დასაბუთება, პრობლემის წერილობით გამოსატყა“ (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, დ.ვ.).
- გრამატიკულად, სტილისტურად და ასევე ფორმალურად გამართული ტექსტის შედგენა (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, დ.ი.; დ.ლ.).

მიმართულება ლაპარაკი

ენობრივი კომპეტენციის ამ საფეხურზე პედაგოგს მოეთხოვება გარემოებებისა და სიტუაციების მკაფიოდ და დეტალურად აღწერა, სათანადო დეტალებზე დაყრდნობით ძირითადი საკითხების გამოკვეთა და მნიშვნელოვანი ასპექტების წარმოჩენა. (შდრ. ევროსაბჭოს სარეკომენდაციო ჩარჩო, წერა, ზოგადი აღწერა, B2).

ტესტში შესული საგამოცდო დავალებები ამოწმებს, თუ რამდენად შეუძლია პედაგოგს

- „ბუნებრივად, დაუბრკოლებლად, შესაბამისი გამოთქმით გაბმულად ლაპარაკი და უცხოური ენისათვის დამახასიათებელი ინტონაციის დაცვა“ (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, ბ.ა.).
- ინტერაქციაში მონაწილეობა და არგუმენტირებული მსჯელობა, „დისკუსიის დროს არგუმენტების, ახსნა-განმარტებებისა და კომენტარების საშუალებით საკუთარი მოსაზრების გამოთქმა, დასაბუთება, დამტკიცება, რჩევის მიცემა“ (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, ბ.გ.: ბ.გ.).
- ლაპარაკისას „ენობრივი - ლექსიკური და გრამატიკული ნორმების დაცვა“, უცხო ენების ფონეტიკური სისტემის ცოდნა (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, ბ.კ.).
- „საკუთარი გრძნობების გამოხატვა და ოცნებების, იმედების, მიზნების გადმოცემა“ (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, ბ.დ.).

გრამატიკა

გრამატიკის სფეროში პედაგოგის ცოდნა მოიცავს შემდეგ ასპექტებს (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 43, 4,5,6,7).

ინგლისური ენა

არსებითი სახელი - Noun

რიცხვი – Number

ბრუნება – Case

კონკრეტული/აბსტრაქტული - Concrete/Abstract

თვლადი/უთვლადი - Countable/Uncountable

არტიკლი – Article

განსაზღვრული/განუსაზღვრელი/ნულოვანი – Definite/Indefinite/Zero

ნაცვალსახელი - Pronoun

ჩვენებითი – Demonstrative

პირის – Personal

კუთვნილებითი – Possessive

მიმართებითი – Relative

კითხვითი – Interrogative

განუსაზღვრელი – Indefinite

უკუქცევითი/ემფატიკური – Reflexive/Emphatic

ზედსართავი სახელი - Adjective

შედარების ხარისხები – Degrees of comparison

ზმნიზედა – Adverb

ზმნიზედის სახეები – Types of adverbs (place, time, degree ....)
შედარების ხარისხები – Degrees of comparison

რიცხვითი სახელი - Numeral
რაოდენობითი/რიგობითი - Cardinal/Ordinal

წინდებული – Preposition
წინდებულის სახეები - Types of prepositions (position, direction. . .);

კავშირები და მაკავშირებელი სიტყვები – Conjunctions and linking words

სიტყვათწარმოქმნა - Word-building
სუფიქსები /პრეფიქსები – Suffixes /Prefixes

ზმნა - Verb

წესიერი/არაწესიერი – Regular/ Irregular
პირიანი/უპირი – Finite / Non-finite
გარდამავალი/გარდაუვალი – Transitive / Intransitive
სრულმნიშვნელოვანი/დამხმარე – Main / Auxiliary
მოდალური – Modal
ფრაზული – Phrasal
გვარი – Voice: Active/Passive
კილო – Mood: Indicative/Subjunctive

დროის ფორმები - Tense Forms
Present, Past, Future Simple
Present, Past, Future Continuous
Present, Past, Future Perfect
Present, Past Perfect Continuous

წინადადების სახეები – Types of a Sentence

მტკიცებითი/უარყოფითი/კითხვითი /ბრძანებითი -Affirmative/Negative/Interrogative/Imperative
მარტივი/რთული თანწყობილი/რთული ქვეწყობილი - Simple/ Compound/Complex
პირობითი წინადადებები – Conditional sentences 1,2,3
წინადადების წევრები - Parts of a sentence

რუსული ენა

Морфология მორფოლოგია

Имя существительное - არსებითი სახელი

Разряды имен существительных (конкретные, абстрактные, вещественные, собирательные, разносклоняемые, несклоняемые)
Постоянные признаки: одушевленные, неодушевленные, собственные, нарицательные, род
Непостоянные признаки: число, падеж
Типы склонения
Правописание имен существительных

Имя прилагательное - ზედსართავი სახელი

Формы имен прилагательных

Разряды имен прилагательных (качественные, относительные, притяжательные)

Степени сравнения

Непостоянные признаки: полное или краткое, степень сравнения, род, число, падеж

Правописание имен прилагательных

Имя числительное - რიცხვითი სახელი

Простые, сложные, составные

Разряды имен числительных (количественные, порядковые, собирательные, дробные)

Непостоянные признаки: род, число, падеж

Склонение числительных

Синтаксическая роль: количественные – любой член предложения, порядковые – определение и т.д.

Правописание имен числительных

Местоимение - ნაცვალსახელი

Разряды местоимений (личные, вопросительные, относительные, притяжательные, указательные, определительные, неопределенные, отрицательные, возвратное)

Склонение местоимений

Непостоянные признаки: лицо (только у личных), падеж, число, род

Правописание местоимений

Глагол и отглагольные формы - ზმნა და ზმნური კატეგორიები

Глагол - ზმნა

Инфинитив

Постоянные признаки: вид, спряжение, переходность

Непостоянные признаки: наклонение, число, время, лицо, род

Спряжение, разноспрягаемые глаголы

Разряды глаголов (глаголы движения и т.д.)

Правописание глаголов

Причастие - მიმდებარე

Постоянные признаки: время, залог, вид

Непостоянные признаки: форма (краткая, полная), род, число, падеж

Склонение

Правописание причастий

Деепричастие - აბსოლუტივი

Постоянные признаки: неизменяемая форма, вид, переходность

Правописание деепричастий

Наречие - ზმნიზება

Разряды наречий (места, времени, образа действия и т.д.)

Категория состояния

Правописание наречий

Предлог - თანდებული

Непроизводные, производные

Частица - ნაწილაკი

Формообразующие, отрицательные, модальные

Союз - კავშირი

Сочинительные, подчинительные

Междометие - შორისდებულო

Непроизводные, производные

Орфография - ორთოგრაფია

Безударные гласные в корне слова

Согласные в корне слова

Гласные и согласные в приставках

Гласные после шипящих и Ц

Гласные И, Ы после Ц

Гласные (не после шипящих) в суффиксах существительных, прилагательных, глаголов и причастий

Согласные (кроме Н) в суффиксах существительных и прилагательных

Гласные Е и И в окончаниях слов

Одна и две буквы Н в суффиксах

Буквы Ъ и Ь

Употребление заглавных букв

Различие на письме приставок НЕ- и НИ- в местоимениях и наречиях и частиц НЕ и НИ

Слитное и раздельное написание омонимичных самостоятельных и служебных слов

Непроверяемые орфограммы в словах

Перенос слова

Соединительные гласные в сложных словах

Синтаксис и пунктуация - სინტაქსი და პუნქტუაცია

Словосочетание - შესიტყვება

Простое предложение - მარტივი წინადადება

Подлежащее и способы его выражения

Сказуемое и способы его выражения

Второстепенные члены предложения

Виды простых предложений по цели высказывания, по эмоциональной окраске, по наличию главных членов, по наличию (отсутствию) второстепенных членов

Знаки препинания в конце предложения

Тире в простом предложении

Простое осложненное предложение

Однородные члены, знаки препинания при однородных членах

Обособленные члены, знаки препинания при обособленных членах

Обращение и междометия, знаки препинания в предложениях с обращением и междометиями

Вводные слова, вводные и вставные конструкции, знаки препинания в предложениях с вводными словами, вводными и вставными конструкциями

Сложное предложение - რთული წინადადება

Сложносочиненное предложение, знаки препинания в сложносочиненном предложении

Сложноподчиненное предложение

Виды сложноподчиненных предложений по значению, знаки препинания в сложноподчиненном предложении

Типы бессоюзных предложений, знаки препинания в бессоюзном предложении

Чужая речь - პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი

Прямая речь, знаки препинания в предложениях с прямой речью

Косвенная речь, знаки препинания в предложениях с косвенной речью
Цитата, знаки препинания в цитатах

Диалог - დიალოგი

Отделение друг от друга реплик в диалоге

Фонетика - ფონეტიკა

Образование звуков языка

Гласные звуки

Согласные звуки

Чередование звуков

Роль ударения в словах

Орфоэпия - ორთოეპია

Произношение отдельных звуков, звукосочетаний, некоторых грамматических форм

Ударение

Словообразование - სიტყვაწარმოება

Способы словообразования

Лексика - ლექსიკა

Лексическое значение слова (однозначные, многозначные слова, прямое и переносное значение слов, омонимы, синонимы, антонимы)

Общеупотребительные и неупотребительные слова (диалектные, профессиональные и т.д.)

Фразеология

Текст - ტექსტი

Признаки текста

Типы текста

ფრანგული ენა

არსებითი სახელი - le nom

სქესი: მდედრობითი/მამრობითი - Le genre du nom : masculin/féminin

რიცხვი: მხოლოდობითი/მრავლობითი - Le nombre du nom : singulier/pluriel

არტიკლი - L'article

განუსაზღვრელი არტიკლი L'article indéfini განსაზღვრული არტიკლი L'article défini

შერწყმული არტიკლი L'article contracté

ნაწილობითი არტიკლი L'article partitif

ზედასართავი სახელი - L'adjectif

თვისებითი ზედსართავი სახელი L'adjectif qualificatif

სქესი: მდედრობითი/მამრობითი Le genre de l'adjectif : masculin/féminin

რიცხვი: მხოლობითი/მრავლობითი Le nombre de l'adjectif : singulier/pluriel

შედარებითი და აღმატებითი ხარისხები Le comparatif et le superlatif

ნაცვალსახელოვანი ზედსართავი სახელები Les adjectifs pronominaux

კუთვნილებითი L'adjectif possessif

ჩვენებითი L'adjectif démonstratif

განუსაზღვრელი L'adjectif indéfini

კითხვითი L'adjectif interrogatif

რიცხვითი ზედსართავი სახელები Les adjectifs numéraux

რიგობითი Les adjectifs numéraux cardinaux

რაოდენობითი Les adjectifs numéraux ordinaux

ნაცვალსახელი - Le pronom

მახვილიანი და უმახვილო პირის ნაცვალსახელები - Les pronoms personnels atones et toniques

ზმნიზედური ნაცვალსახელი - y და en Les pronoms personnels adverbiaux y et en

ნაცვალსახელით გამოხატული პირდაპირი და ირიბი დამატების ადგილი თხრობით და

ბრძანებით კილოში - La place des pronoms personnels compléments à l'indicatif et à l'impératif

კუთვნილებითი - Les pronoms possessifs

ჩვენებითი - Les pronoms démonstratifs

განუსაზღვრელი - Les pronoms indéfinis

კითხვითი - Les pronoms interrogatifs

მიმართებითი - Les pronoms relatifs

ზმნა Le verbe

I, II და III ჯგუფის ზმნები - Les trois groupes de verbe

La syntaxe du verbe (les verbes intransitifs, transitifs directs/indirects, verbes à double construction)

Forme active/passive, Forme pronominale, Forme impersonnelle

დამხმარე ზმნები - Les deux auxiliaires

ზმნის პასიური ფორმა - La forme passive

უკუქცევითი ზმნები - La forme pronominale

უპირო ზმნები - La forme impersonnelle

თხრობითი კილო და მისი დროები - Le mode indicatif et ses temps

ახლანდელი დროის გამოხატვა - L'expression du présent

აწმყო - Le présent

მომავალი დროის გამოხატვა - L'expression du futur

მარტივი მომავალი - Le futur simple

უახლოესი მომავალი - Le futur proche

წინარე მომავალი - Le futur antérieur

წარსული დროის გამოხატვა - L'expression du passé

ნამყო უწყვეტელი - L'imparfait

წყვეტილი - Le passé composé

წინარე წარსული - Le plus-que-parfait

მარტივი წარსული - Le passé simple

მიმართება ნამყო უწყვეტელი/წყვეტილი - Les relations imparfait/passé composé

მიმართება ნამყო უწყვეტელი - Les relations imparfait/passé simple
დროთა შეთანხმება თხრობით კილოში - La concordance des temps à l'indicatif

კავშირებითი კილო - Le mode subjonctif
წარმოება - Formation
აწმყო კავშირებითი - Le subjonctif présent /passé
დროთა შეთანხმება კავშირებით კილოში - Concordance des temps au subjonctif

პირობითი კილო - Le mode conditionnel
წარმოება - Formation
პირობითი კილოს დროები - Les temps du conditionnel
აწმყო - Le présent
წარსული - Le passé

ბრძანებითი კილო - Le mode Impératif
წარმოება - Formation
ფუნქციები - Valeurs et emplois

ზმნის უპირო ფორმები - Les formes verbales impersonnelles: infinitif et participe
საწყისი - L'infinitif
მიმღობა - Le participe
აწმყო მიმღობა - Le participe présent
გერუნდივი - Le gérondif

ზმნიზედა - L'adverbe
ადგილის ზმნიზედა - L'adverbe de lieu
დროის ზმნიზედა - L'adverbe de temps
რაოდენობის აღმნიშვნელი ზმნიზედა - L'adverbe de quantité
ვითარების აღმნიშვნელი ზმნიზედა - L'adverbe de manière
მტკიცებითი, უარყოფითი და კითხვითი ზმნიზედა - L'adverbe d'affirmation, de négation, d'interrogation
შედარებითი და აღმატებითი ხარისხები - Le comparatif et le superlatif

წინდებულები - La préposition
მარტივი და რთული - Les prépositions simples et les locutions prépositives

კავშირი - La conjonction
მაკავშირებელი - La conjonction de coordination
მაქვემდებარებელი - La conjonction de subordination

შორისდებული L'interjection

სიტყვათწარმოება Formation des mots

წინადადება La phrase

წინადადების ტიპები - Les différents types de phrases
უარყოფითი წინადადება - La phrase négative
კითხვითი წინადადება - (კითხვის დასმის სამი ფორმა) La phrase interrogative (les trois formes de l'interrogation)

ძახილის წინადადება - La phrase exclamative

მარტივი წინადადებიდან რთულისკენ - De la phrase simple à la phrase complexe

რთული თანწყობილი წინადადება - La proposition juxtaposée et coordonnée

რთული ქვეწყობილი წინადადება - La proposition subordonnée

მიმართებითი დამოკიდებული წინადადება - La subordonnée relative

დამატებითი დამოკიდებული წინადადება - La subordonnée complétive

გარემოებითი დამოკიდებული წინადადება - La subordonnée circonstancielle

ირიბი ნათქვამი - Le discours indirect (Le discours rapporté)

პირდაპირი ნათქვამი - Le discours direct

ირიბი კითხვითი ნათქვამი - L'interrogation indirecte

ლოგიკურ-ტემპორალური მიმართებები - Les relations logico-temporelles

დროის გამოხატვა - L'expression du temps

მიზეზის გამოხატვა - L'expression de la cause

მიზნის გამოხატვა - L'expression de la conséquence et du but

დაპირისპირების გამოხატვა - L'expression de l'opposition et de la concession

პირობითობის გამოხატვა - L'expression de la condition et de l'hypothèse

ინტენსივობისა და შედარების გამოხატვა - L'expression de l'intensité et de la comparaison

გერმანული ენა

არსებითი სახელი და არტიკლი Substantiv und Artikel

არსებითი სახელის ბრუნება - Deklination des Substantivs

მრავლობითი რიცხვის წარმოება - Pluralbildung

არტიკლი - Gebrauch des Artikels (der bestimmte/unbestimmte Artikel, Nullartikel)

ნაცვალსახელი

პირის ნაცვალსახელი - Personalpronomen

კუთვნილებითი ნაცვალსახელი - Possesivpronomen

ჩვენებითი ნაცვალსახელი Demonstrativpronomen

კითხვითი ნაცვალსახელი Fragepronomen

განუსაზღვრელი და უარყოფითი ნაცვალსახელები Indefinite Pronomen/ Negativpronomen

პირნაკლი ნაცვალსახელი Unpersönliches Pronomen

უკუქცევითი ნაცვალსახელი Reflexivpronomen

მიმართებითი ნაცვალსახელი Relativpronomen

ზედსართავი სახელი - Adjektiv

ზედსართავი სახელის შედარების ხარისხები - Komparation des Adjektivs;

ზედსართავი სახელის ბრუნება - Deklination des Adjektivs

რიცხვითი სახელი - Zahlwörter

რაოდენობითი რიცხვითი სახელი Kardinalzahlen;

რიგობითი რიცხვითი სახელი Ordinalzahlen;

წინდებული - Präposition

ბრალდებითი ბრუნვის წინდებულები- Präpositionen mit dem Akkusativ

მიცემითი ბრუნვის წინდებულები - Präpositionen mit dem Dativ

მიცემითი და ბრალდებითი ბრუნვების საერთო წინდებულები - Wechselpräpositionen

ნათესაობითი ბრუნვის წინდებულები - Präpositionen mit dem Genitiv

ზმნა - Verb

ზმნის ძირითადი ფორმები – Grundformen der Verben

ზმნის უღლება – Konjugation der Verben

დამხმარე ზმნები - Hilfsverben

თავსართმოცილებადი ზმნები – Trennbare Verben

თავსართმოუცილებადი ზმნები – Untrennbare Verben

უკუქცევითი ზმნები – Reflexive Verben

მოდალური ზმნები - Modalverben

ზმნის დროის ფორმები – Zeitformen der Verben

თხრობითი კილო - Indikativ

ბრძანებითი კილო - Imperativ

კავშირებითი კილო - Konjunktiv

ვნებითი გვარის წარმოება - Passiv

ინფინიტივი – Infinitiv mit oder ohne zu

მიმღეობა - Partizip I

მიმღეობა - Partizip II

ზმნური მართვა – Rektion der Verben

ზმნიზედა - Adverbien

დროის ზმნიზედა - Temporaladverbien

ადგილის ზმნიზედა - Lokaladverbien

ვითარების გარემოების ზმნიზედები - Modaladverbien

კითხვითი და ჩვენებითი ნაცვალსახელური ზმნიზედები Pronominaladverbien

კავშირი - Konjunktionen

ნაწილაკი - Partikeln

უარყოფა – Negation mit nicht und kein

სიტყვაწარმოება - Wortbildung

შედგენილი სიტყვები - Komposita

გაარსებითება - Substantivierung/Nominalisierung

სიტყვაწარმოება სუფიქსებით და პრეფიქსებით - Wortbildung mit Suffixen und Präfixen

წინადადება - Satz

წინადადების წევრები – Satzglieder

მტკიცებითი წინადადება - der Aussagesatz

კითხვითი წინადადება - die Fragesatz

ბრძანებითი წინადადება - der Aufforderungssatz

მთავარი და დამოკიდებული წინადადება - der Hauptsatz und der Nebensatz

რთული თანწყობილი წინადადება - die Satzverbindung/die Satzreihe

რთული ქვეწყობილი წინადადება - das Satzgefüge

დამოკიდებული წინადადების ტიპები: Nebensätze: Subjektsatz, Objektsatz, Temporalsatz, Konditionalsatz, Kausalsatz, Konzessivsatz, Modalsatz, Adversativsatz, Finalsatz, Konsekutivsatz, Lokalsatz, Relativsatz

უცხოური ენის სწავლების მეთოდოლოგია

გამოცდაზე მოწმდება უცხოური ენის სწავლების მეთოდოლოგიის ისეთი საკითხები, როგორცაა:

- მოსწავლეზე და შედეგზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესის დაგეგმვა.
- შედეგზე და მოსწავლეზე ორიენტირებული გაკვეთილების (საგაკვეთილო პროცესის) წარმართვა.
- მრავალფეროვანი მეთოდების გამოყენება შედეგზე და მოსწავლეზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესის შეფასებისას. შეფასების სახეები.
- დაწყებით საფეხურზე უცხოური ენის სწავლა/სწავლების სპეციფიკის გათვალისწინება
- პირველი უცხოური ენის და მეორე უცხოური ენის სწავლების სპეციფიკის გათვალისწინება და გამოყენება (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 45, ა.; ბ.; გ.; დ.; ვ.).

ტესტში შესული საგამოცდო დავალებები შეამოწმებს თუ რამდენად შეუძლია პედაგოგს

- გაკვეთილის მიზნებისა ან გაკვეთილის შესაბამისი ფაზების სხვადასხვა სახის დავალებებთან დაკავშირება, გაკვეთილის მიზნებისა ან გაკვეთილის შესაბამისი ფაზების მოსწავლის ან მასწავლებლის ქმედებებთან დაკავშირება. (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 45, ა.ბ.).
- ცალკეული უნარების (მოსმენა, კითხვა, წერა, ლაპარაკი) გასავეითარებელი სავარჯიშოებისა და აქტივობების დაკავშირება კონკრეტულ სასწავლო მიზნებთან (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 45, ა.ა.; ბ.დ.).
- სწავლების მიზნის შესაბამისად გაკვეთილის ან გაკვეთილის ცალკეული სეგმენტის დაგეგმვა (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 45, ა.გ.; ა.ე.).
- გრამატიკის, ლექსიკის, სწავლება; მოსწავლეებში ოთხი ენობრივი უნარის (კითხვა, წერა, მოსმენა, ლაპარაკი) განმავითარებელი ტექნიკისა და სტრატეგიების გამოყენება. ახალი მასალის წარდგენის (პრეზენტაციის) ტექნიკის გამოყენება. სწავლების მიზნის შესაბამისი დავალებების შერჩევა, (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 45, ა.გ.; ა.ბ.; ა.ე.).
- გაკვეთილის ცალკეული ფაზების ან მასწავლებლის კონკრეტული ქმედებების ფუნქციების განსაზღვრა, მაგ. მოტივაციის ზრდისათვის ან დამოუკიდებლად სწავლების უნარის განსავეითარებლად (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 45, ბ.ბ.; ბ.გ.; ბ.დ.; ბ.ე.; ბ.ვ.).
- სწავლების მიზნის შესატყვისი ინსტრუქციების ჩამოყალიბება და გაგება (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 45, ბ.ი.).
- სწავლების მიზნის შესატყვისი შეფასების გამოყენება, შეფასების კრიტერიუმების შემუშავება (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 45, გ.ა.; გ.ბ.; გ.გ.; გ.დ.).
- დაწყებით საფეხურზე უცხოური ენის სწავლების სპეციფიკის გათვალისწინება, სენსორული, კინესტიკური, მოტორული სისტემების განმავითარებელი დავალებებისა

და აქტივობების დაგეგმვა (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 45, დ.ა;).

- დაწყებით საფეხურზე კითხვისა და წერის უნარების სწავლების განსხვავებული ტიპების შესატყვისი დავალებების შერჩევა ან აქტივობების დაგეგმვა. (მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი, თავი XVII, მუხლი 45, დ.ბ; დ.გ;).

2010 წლის მასწავლებლის სასერტიფიკაციო გამოცდის პროგრამა მათემატიკაში

საგამოცდო პროგრამა ეფუძნება „მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს 2008 წლის 21 ნოემბერის ბრძანებით დამტკიცებულ საბაზო და საშუალო საფეხურის მასწავლებლის პროფესიულ სტანდარტს მათემატიკაში.

საგამოცდო პროგრამის მარცხენა სვეტში (საკითხთა ჩამონათვალი) მოცემულია იმ მათემატიკური ცნებების, განმარტებებისა და თეორემების ნუსხა, რომელთა ცოდნა მოითხოვება სასერტიფიკაციო გამოცდის ჩასაბარებლად. მათი დაზუსტება ხდება პროგრამის მარჯვენა სვეტში (მოთხოვნები და დაზუსტება).

ნაწილი I. საბაზო ან/და საშუალო საფეხურის მათემატიკის მასწავლებლის პროფესიული ცოდნა

აღგებრა და ანალიზის საწყისები

№	საკითხთა ჩამონათვალი	მოთხოვნები და დაზუსტებები
1.	სიმრავლე. ოპერაციები სიმრავლეებზე. ვენის დიაგრამები.	სიმრავლე, ქვესიმრავლე, ორი სიმრავლის ტოლობა, ცარიელი სიმრავლე. ელემენტარული ოპერაციები სიმრავლეებზე: სიმრავლეთა გაერთიანება, თანაკვეთა, სხვაობა, სიმრავლის დამატება. ორი სიმრავლის დეკარტული ნამრავლი.
2.	გამონათქვამები და ოპერაციები გამონათქვამებზე. დასაბუთების მეთოდები.	ლოგიკური ოპერაციები გამონათქვამებზე: უარყოფა, კონიუნქცია, დიზიუნქცია, იმპლიკაცია. მათი ჭეშმარიტულ მნიშვნელობათა ცხრილი. გამონათქვამთა ტოლფასობის შემოწმება ჭეშმარიტულ მნიშვნელობათა ცხრილის საშუალებით. ზოგადმართებული გამონათქვამები. ლოგიკური გამომდინარეობა; დამტკიცების ცნება; გამონათქვამთა თავსებადი და არათავსებადი ერთობლიობები. $A \Rightarrow B$ გამონათქვამის კონვერსიული, ინვერსიული და კონტრაპოზიციური გამონათქვამები. კონტრაპოზიციის კანონი. მათემატიკური დებულებების დასაბუთების მეთოდები: საწინააღმდეგოს დაშვება, კონტრმაგალითის აგება და მათემატიკური ინდუქცია.

		ზოგადობის და არსებობის კვანტორები.
3.	ასახვა. ასახვის გრაფიკი. ასახვათა უმარტივესი კლასიფიკაცია.	<p>ასახვის განსაზღვრის არე. ასახვის მნიშვნელობათა სიმრავლე. ასახვის შეზღუდვა განსაზღვრის არის ქვესიმრავლეზე. ასახვის გრაფიკი.</p> <p>სიმრავლის სახე და წინა სახე ასახვის მიმართ.</p> <p>ასახვათა კომპოზიცია.</p> <p>ასახვათა ტიპები: ინექცია, სიურექცია, ბიექცია.</p> <p>ბიექციური ასახვის შექცეული ასახვა.</p>
4.	ნატურალური რიცხვები. მარტივი და შედგენილი რიცხვები. გამყოფი და ჯერადი.	<p>არითმეტიკული მოქმედებები ნატურალურ რიცხვებზე.</p> <p>რიცხვის დაშლა მარტივ მამრავლებად. დაშლის ერთადერთობა.</p> <p>რამდენიმე რიცხვის უდიდესი საერთო გამყოფისა და უმცირესი საერთო ჯერადის პოვნა. ევკლიდეს ალგორითმი.</p> <p>2-ზე, 3-ზე, 5-ზე, 9-ზე და 10-ზე გაყოფადობის ნიშნები.</p> <p>ნაშთი. ნაშთთა არითმეტიკა (ჯამი და ნამრავლი).</p>
5.	მთელი რიცხვები.	არითმეტიკული მოქმედებები მთელ რიცხვებზე.
6.	რაციონალური რიცხვები.	<p>რაციონალური რიცხვების წარმოდგენა წილადებისა და ათწილადების სახით. რაციონალური რიცხვების შედარება და არითმეტიკული მოქმედებები რაციონალურ რიცხვებზე. რიცხვითი გამოსახულებები, მოქმედებათა თანმიმდევრობა რიცხვით გამოსახულებებში, არითმეტიკულ მოქმედებათა თვისებები.</p>
7.	ირაციონალური რიცხვები. ნამდვილი რიცხვები.	<p>არითმეტიკული მოქმედებები ნამდვილ რიცხვებზე, ნამდვილი რიცხვების შედარება, რიცხვითი უტოლობები და მათი თვისებები.</p> <p>არათანაზომადი მონაკვეთები.</p> <p>ირაციონალური რიცხვის ათობითი მიახლოება.</p>
8.	რიცხვის ჩაწერის პოზიციური სისტემა	<p>რიცხვის გამოსახვა სხვადასხვა პოზიციურ სისტემაში.</p> <p>ერთ პოზიციურ სისტემაში გამოსახული რიცხვის გამოსახვა მეორე პოზიციურ სისტემაში.</p>
9.	რიცხვითი ღერძი. რიცხვითი შუალედები	<p>წერტილის კოორდინატი. ნამდვილი რიცხვის შესაბამისი წერტილის გამოსახვა რიცხვით ღერძზე.</p> <p>ერთცვლადიანი წრფივი უტოლობის ამონახსნთა სიმრავლის გამოსახვა რიცხვით ღერძზე.</p>
10.	რიცხვის მოდული.	მოდულის ძირითადი თვისებები და მისი გეომეტრიული აზრი.

11.	პროპორცია.	პროპორციის თვისებები, პროპორციის უცნობი წევრის პოვნა, რიცხვის დაყოფა მოცემული შეფარდებით. პირდაპირპროპორციული და უკუპროპორციული დამოკიდებულება სიდიდეებს შორის.
12.	რიცხვის პროცენტი და ნაწილი.	რიცხვის პროცენტისა და ნაწილის პოვნა. რიცხვის პოვნა მისი პროცენტით ან ნაწილით. რიცხვის ჩაწერა პროცენტის სახით.
13.	ხარისხი	ხარისხი ნატურალური, მთელი და რაციონალური მანვენებლით. ნამრავლის, ფარდობისა და ხარისხის ახარისხება. ტოლ ფუძიანი ხარისხების ნამრავლი და შეფარდება.
14.	n-ური ხარისხის ფესვი, არითმეტიკული ფესვი.	არითმეტიკული ფესვის თვისებები.
15.	მრავალწევრები	შეკრება, გამოკლება, გამრავლება. გაყოფა. მრავალწევრის ფესვები. ბეზუს თეორემა. ევკლიდეს ალგორითმი. მამრავლებად დაშლა. შემოკლებული გამრავლების ფორმულები.
16.	ალგებრული გამოსახულება	მოქმედებები რაციონალურ გამოსახულებებზე. ალგებრული გამოსახულების გარდაქმნა და მისი რიცხვითი მნიშვნელობის გამოთვლა.
17.	რიცხვის ლოგარითმი.	ძირითადი ლოგარითმული იგივეობა. ლოგარითმის ძირითადი თვისებები. ნატურალური ლოგარითმი.
18.	მართკუთხა კოორდინატთა სისტემა სიბრტყეზე და სივრცეში.	წერტილის კოორდინატები. ნამდვილ რიცხვთა წყვილის შესაბამისი წერტილის გამოსახვა საკოორდინატო სიბრტყეზე და ნამდვილ რიცხვთა სამეულის შესაბამისი წერტილის გამოსახვა სივრცეში.
19.	ფუნქცია, ფუნქციის გრაფიკი.	ფუნქციის განსაზღვრის არე, მნიშვნელობათა სიმრავლე, ზრდადობა, კლებადობა, ლუწობა, კენტობა, პერიოდულობა. რთული ფუნქცია (ფუნქციათა კომპოზიცია), შექცეული ფუნქცია. კავშირი ფუნქციის თვისებებსა და მის გრაფიკს შორის. ფუნქციის მნიშვნელობის გამოთვლა არგუმენტის მოცემული მნიშვნელობისათვის. ფუნქციის მოცემა ცხრილის, ფორმულისა და გრაფიკის საშუალებით. ელემენტარული ფუნქციები: მრავალწევრები, წილადწრფივი, რაციონალური, ხარისხოვანი, მანვენებლიანი, ლოგარითმული, ტრიგონომეტრიული, შექცეული ტრიგონომეტრიული ფუნქციები – თვისებები და გრაფიკები.
20.	კუთხის ზომა.	გრადუსული და რადიანული ზომა. კავშირი კუთხის რადიანულ და გრადუსულ ზომებს შორის.

21.	ტრიგონომეტრიული ფუნქციები: სინუსი, კოსინუსი, ტანგენსი და კოტანგენსი. შექცეული ტრიგონომეტრიული ფუნქციები.	<p>სინუსის, კოსინუსის და ტანგენსის მნიშვნელობები 0, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2}$, 1, $3\frac{1}{2}$ არგუმენტებისათვის; ფუნქციათა ნიშნები მეოთხედების მიხედვით; პერიოდულობა (უმცირესი პერიოდის მოძებნა), ლუწობა, კენტობა.</p> <p>ძირითადი დამოკიდებულებები ერთი და იგივე არგუმენტის ტრიგონომეტრიულ ფუნქციებს შორის.</p> <p>დაყვანის ფორმულები.</p> <p>ტრიგონომეტრიული ფუნქციების მნიშვნელობების გამოსათვლელი ფორმულები ორი არგუმენტის ჯამისა და სხვაობისათვის. ჯამის გარდაქმნა ნამრავლად და ნამრავლის გარდაქმნა ჯამად.</p>
22.	განტოლება, უტოლობები, განტოლებათა და უტოლობათა სისტემები.	<p>წრფივი, კვადრატული, რაციონალური, მანკვენებლიანი, ლოგარითმული, ირაციონალური, ტრიგონომეტრიული, მოდულის შემცველი განტოლებებისა და განტოლებათა სისტემების, უტოლობებისა და უტოლობათა სისტემების ამონახსნთა სიმრავლის ცნებები.</p> <p>ტოლფასი განტოლებები და განტოლებათა სისტემები. პარამეტრის შემცველი განტოლებები და განტოლებათა სისტემები.</p> <p>ორუცნობიანი განტოლებების ამოხსნის ხერხები (მაგ. გრაფიკული, დამხმარე ცვლადის შემოტანა). ამონახსნთა სიმრავლის გამოსახვა საკოორდინატო სიბრტყეზე.</p> <p>წრფივ ორუცნობიან უტოლობათა სისტემა, მისი ამონახსნთა სიმრავლის გამოსახვა სიბრტყეზე. წრფივი დაპროგრამების ამოცანა (გეომეტრიული ამოხსნა).</p>
23.	ამოცანები განტოლებისა და განტოლებათა სისტემის ამოხსნაზე.	ამოცანების ამოხსნა განტოლებისა ან განტოლებათა სისტემის შედგენით.
24.	რიცხვითი მიმდევრობები.	<p>მიმდევრობის n-ური წევრის ფორმულის მიხედვით მიმდევრობის წევრების პოვნა.</p> <p>არითმეტიკული პროგრესია: არითმეტიკული პროგრესიის n-ური წევრისა და პირველი n წევრის ჯამის გამოსათვლელი ფორმულები.</p> <p>გეომეტრიული პროგრესია: გეომეტრიული პროგრესიის n-ური წევრისა და პირველი n წევრის ჯამის გამოსათვლელი ფორმულები.</p> <p>მიმდევრობის მოცემის რეკურენტული ხერხი. ფიბონაჩის მიმდევრობა.</p> <p>რიცხვითი მიმდევრობის კრებადობა. კრებად მიმდევრობათა არითმეტიკული თვისებები. უსასრულოდ მცირე და უსასრულოდ დიდი მიმდევრობები.</p>

		<p>თეორემა ზრდადი (კლებადი) და ზემოდან (ქვემოდან) შემოსაზღვრული მიმდევრობის კრებადობის შესახებ. ნეპერის რიცხვი, როგორც მიმდევრობის ზღვარი.</p> <p>უსასრულოდ კლებადი გომეტრიული პროგრესიის ჯამი.</p>
25.	<p>ფუნქციის ზღვარი.</p> <p>ფუნქციის უწყვეტობა.</p>	<p>ფუნქციის ზღვარი წერტილში. წერტილში ფუნქციის ზღვარი მარცხნიდან და მარჯვნიდან. წერტილში ფუნქციის ზღვრის არითმეტიკული თვისებები.</p> <p>ფუნქციის წვეტა წერტილში და წვეტის წერტილთა კლასიფიკაცია.</p> <p>ფუნქციის უწყვეტობა წერტილში. უწყვეტი ფუნქციის ცნება. ძირითად ელემენტარულ ფუნქციათა უწყვეტობა.</p> <p>სეგმენტზე განსაზღვრულ უწყვეტ ფუნქციათა გლობალური თვისებები: ბოლცანო-კოშის თეორემა შუალედური მნიშვნელობის შესახებ; ვაიერშტრასის თეორემა მაქსიმალური და მინიმალური მნიშვნელობების მიღწევადობის შესახებ.</p>
26.	ფუნქციის წარმოებული.	<p>ფუნქციის წარმოებული განსაზღვრის არის შიგა წერტილში და მისი გომეტრიული და ფიზიკური შინაარსი.</p> <p>ფუნქციათა ჯამის, სხვაობის, ნამრავლისა და განაყოფის წარმოებული. ფუნქციათა კომპოზიციის წარმოებული. შექცეული ფუნქციის წარმოებული.</p> <p>ელემენტარულ ფუნქციათა წარმოებულები.</p> <p>წარმოებადი ფუნქციის გრაფიკის მხები წრფის განტოლება.</p> <p>ფერმას თეორემა.</p>
27.	ფუნქციის გამოკვლევა წარმოებულის გამოყენებით.	<p>ფუნქციის მონოტონურობის შუალედების დადგენა წარმოებულის გამოყენებით.</p> <p>ფუნქციის გამოკვლევა ლოკალურ ექსტრემუმზე. სეგმენტზე განსაზღვრული წარმოებადი ფუნქციის უდიდესი და უმცირესი მნიშვნელობის მოძებნა.</p> <p>ვერტიკალური და დახრილი ასიმპტოტების მოძებნა.</p> <p>ფუნქციის გრაფიკის სქემატური გამოსახვა მართკუთხა საკოორდინატო სისტემაში.</p>

28.	ინტეგრება.	<p>ფუნქციის პირველადი და განუსაზღვრელი ინტეგრალი. ძირითად ელემენტარულ ფუნქციათა განუსაზღვრელი ინტეგრალები.</p> <p>განუსაზღვრელი ინტეგრალის ძირითადი თვისებები: წრფივობა, ნაწილობითი ინტეგრება, ცვლადის გარდაქმნა ინტეგრალის ნიშნის ქვეშ.</p> <p>რიმანის ინტეგრალი. მისი გეომეტრიული შინაარსი.</p> <p>რიმანის ინტეგრალის ძირითადი თვისებები: წრფივობა, ადგიურობა, ნაწილობითი ინტეგრება, ცვლადის გარდაქმნა განსაზღვრულ ინტეგრალში.</p> <p>ნიუტონ-ლაიბნიცის ფორმულა.</p> <p>მრუდწირული ტრაპეციის ფართობის გამოთვლა განსაზღვრული ინტეგრალის გამოყენებით.</p>
29.	კომპლექსური რიცხვები.	<p>კომპლექსური რიცხვების ჩაწერის ალგებრული და ტრიგონომეტრიული ფორმა. კომპლექსური რიცხვების გეომეტრიული ინტერპრეტაცია. კომპლექსური რიცხვის მოდული, არგუმენტი. კომპლექსური რიცხვის შეუღლებული რიცხვი. არითმეტიკული მოქმედებები კომპლექსურ რიცხვებზე.</p> <p>კვადრატული განტოლების ამოხსნა კომპლექსურ რიცხვთა სიმრავლეში.</p> <p>ალგებრის ძირითადი თეორემა.</p> <p>ვექტის თეორემა ნებისმიერი ხარისხის მრავალწევრებისათვის.</p> <p>კომპლექსური რიცხვის ნატურალური ხარისხი (მუაერის ფორმულა).</p>
30.	კომბინატორიკის ელემენტები.	<p>გადანაცვლებათა, ჯუფთებათა და წყობათა რაოდენობების გამოსათვლელი ფორმულები.</p> <p>ნიუტონის ბინომი, ბინომიალური კოეფიციენტების თვისებები, პასკალის სამკუთხედი.</p>
	გრაფები.	<p>ძირითადი ცნებები გრაფთა თეორიიდან: წვერო, წიბო, რკალი, მარყუვი, მოსაზღვრე წვეროები და წიბოები, წიბოს და წვეროს ინციდენტურობა, მარშრუტი, შემოვლა (გრაფზე), ჯაჭვი, მარტივი ჯაჭვი, ციკლი, ორიენტირებული და არაორიენტირებული გრაფები, ხე, წვეროს ხარისხი, მარშრუტის სიგრძე.</p> <p>გრაფების მოცემის ხერხები: ინციდენტურობის და მოსაზღვრეობის ცხრილებით, სიით.</p> <p>გრაფების იზომორფულობა. ბრტყელი გრაფის ეილერის მახასიათებელი.</p> <p>გრაფის უნიკურსალურობა. ბმული გრაფის უნიკურსალურობის აუცილებელი და საკმარისი</p>

	ნიშანი (კენტი ინდექსის მქონე წვეროთა რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს ორს).
--	---

გეომეტრია

№	საკითხთა ჩამონათვალი	მოთხოვნები და დაზუსტებები
1.	წერტილი, წრფე, სხივი, მონაკვეთი, ტეხილი.	
2.	მონაკვეთის სიგრძე, ტეხილის სიგრძე.	
3.	კუთხე, კუთხის გრადუსული ზომა, მართი, მახვილი, ბლაგვი და გაშლილი კუთხეები.	
4.	კუთხის ბისექტრისა	კუთხის ბისექტრისის თვისება.
5.	მონაკვეთის შუამართობი.	მონაკვეთის შუამართობის თვისება.
6.	მოსაზღვრე და ვერტიკალური კუთხეები.	მოსაზღვრე კუთხეების ჯამი. ვერტიკალური კუთხეების ტოლობა.
7.	წრფეთა პარალელობა. ორი წრფის მესამეთი გადაკვეთისას მიღებული კუთხეების თვისებები.	ორი პარალელური წრფის მესამეთი გადაკვეთისას მიღებული კუთხეების თვისებები.
	გადაკვეთისას მიღებული კუთხეები.	წრფეთა პარალელობის ნიშნები.
8.	კუთხე ორ წრფეს შორის. წრფეთა მართობულობა. მართობი, დახრილი და გეგმილი. მანძილი წერტილიდან წრფემდე.	
9.	მრავალკუთხედი. ამოზნექილი მრავალკუთხედი.	გვერდი, წვერო, კუთხე, დიაგონალი, პერიმეტრი. ამოზნექილი მრავალკუთხედის კუთხეების ჯამი.
10.	სამკუთხედი.	გვერდი, კუთხე, წვერო, მედიანა, ბისექტრისა, სიმაღლე და მათი თვისებები. სამკუთხედის კერძო სახეები: მართკუთხა, მახვილკუთხა, ბლაგვკუთხა, ტოლფერდა, ტოლგვერდა; მათი თვისებები. სამკუთხედის კუთხეების ჯამი. სამკუთხედის გარე კუთხის თვისება. სამკუთხედის შუახაზის თვისებები. სამკუთხედების ტოლობის ნიშნები. სამკუთხედების მსგავსების ნიშნები. მსგავსი სამკუთხედების პერიმეტრებისა და ფართობების შეფარდება. სინუსების და კოსინუსების თეორემები. სამკუთხედის ამოხსნა. შემოსაზული და ჩახაზული წრეწირი. მართკუთხა

		სამკუთხედზე შემოსახული წრეწირის თვისება. სამკუთხედში ჩახაზული და სამკუთხედზე შემოსახული წრეწირების რადიუსების გამოსათვლელი ფორმულები.
11.	მანძილის თვისება.	სამკუთხედის უტოლობა.
12.	მართკუთხა სამკუთხედი.	მართკუთხა სამკუთხედების ტოლობის ნიშნები. მართკუთხა სამკუთხედში კუთხეებსა და გვერდებს შორის ტრიგონომეტრიული თანაფარდობები. პითაგორას თეორემა. თანაფარდობები ჰიპოტენუზაზე დაშვებულ სიმაღლეს, კათეტებს, კათეტების გეგმილებს და ჰიპოტენუზას შორის ($h^2 = a_c b_c$, $a^2 = ca_c$, $b^2 = cb_c$, $ch = ab$).
13.	თაღესის თეორემა.	მონაკვეთის დაყოფა მოცემული პროპორციით.
14.	პროპორციები გეომეტრიაში.	ოქროს კვეთა, მონაკვეთთა საშუალო არითმეტიკული, საშუალო გეომეტრიული და საშუალო ჰარმონიული.
15.	პარალელოგრამი.	პარალელოგრამის გვერდებისა და კუთხეების თვისებები. პარალელოგრამის დიაგონალების თვისებები (პარალელოგრამის დიაგონალების გადაკვეთის წერტილი პარალელოგრამის სიმეტრიის ცენტრია; პარალელოგრამის დიაგონალების სიგრძეების კვადრატების ჯამი მისი გვერდების სიგრძეების კვადრატების ჯამის ტოლია). პარალელოგრამობის ნიშნები. რომბის დიაგონალების თვისებები. მართკუთხედის დიაგონალების თვისება. მართკუთხედის სიმეტრიის ღერძები. კვადრატი და მისი თვისებები.
16.	ტრაპეცია	ტრაპეციის ელემენტები: ფუძე, ფერდი, სიმაღლე, ტრაპეციის შუახაზი. ტრაპეციის შუახაზის თვისება. ტოლფერდა ტრაპეციის თვისებები.
17.	ბრტყელი ფიგურის ფართობი.	ერთეულოვანი კვადრატის ფართობი ერთის ტოლია. ტოლ ფიგურებს ტოლი ფართობები აქვთ. ბრტყელი ფიგურის ფართობი მისი შემადგენელი ნაწილების ფართობების ჯამის ტოლია.
18.	კვადრატის, მართკუთხედის, სამკუთხედის, პარალელოგრამის, რომბის და ტრაპეციის ფართობი.	კვადრატის, მართკუთხედის, სამკუთხედის, პარალელოგრამის, რომბის და ტრაპეციის ფართობების გამოსათვლელი ფორმულები.

19.	წრეწირი და წრე	ცენტრი, რადიუსი, დიამეტრი, ქორდა, რკალი, სექტორი, სეგმენტი.
		რკალის გრადუსული და რადიანული ზომა.
		რიცხვი π .
		წრეწირისა და წრეწირის რკალის სიგრძის გამოსათვლელი ფორმულები.
		ცენტრული და ჩახაზული კუთხეები და მათი თვისებები.
		წრეწირის მხების თვისება.
		ურთიერთგადაკვეთი ქორდების თვისებები. წრეწირისადმი ერთი წერტილიდან გავლებული მხებისა და მკვეთის თვისებები. ქორდის მართობული დიამეტრის თვისება.
		წრიული სექტორის, წრიული სეგმენტის და წრის ფართობის გამოსათვლელი ფორმულები.
20.	გეომეტრიული აგებები.	ძირითადი გეომეტრიული აგებები ფარგლითა და სახაზავით: სამკუთხედის აგება მოცემული გვერდების მიხედვით, მოცემული კუთხის ტოლი კუთხის აგება, კუთხის ბისექტრისის აგება, მონაკვეთის შუამართობის აგება, მოცემულ წერტილზე მოცემული წრფის პერპენდიკულარული წრფის გავლება, მოცემულ წერტილზე მოცემული წრფის პარალელური წრფის გავლება. მონაკვეთის გაყოფა მოცემული შეფარდებით.
21.	წესიერი მრავალკუთხედები.	წესიერ მრავალკუთხედებში ჩახაზული და მათზე შემოხაზული წრეწირები. წესიერი მრავალკუთხედის გვერდსა და მასში ჩახაზული და მასზე შემოხაზული წრეწირის რადიუსებს შორის დამოკიდებულება. წესიერი მრავალკუთხედის ფართობის გამოსათვლელი ფორმულა.
22.	გეომეტრიული გარდაქმნები სიბრტყეზე. მოძრაობა.	ღერძული და ცენტრული სიმეტრიები, მობრუნება, კომოთეტი, პარალელური გადატანა. მსგავსების გარდაქმნა.
		ზემოთ ჩამოთვლილი გეომეტრიული გარდაქმნების გამოსახვა კოორდინატებში.
		ფიგურის (მრავალკუთხედის, წრის) ინვარიანტები ზემოთ ჩამოთვლილი გეომეტრიული გარდაქმნების მიმართ.
		გეომეტრიული გარდაქმნების კომპოზიციები.

23.	წერტილი, წრფე და სიბრტყე სივრცეში.	ურთიერთგადამკვეთი, პარალელური და აცდენილი წრფეები. წრფეთა პარალელობის ნიშანი.
		წრფისა და სიბრტყის მართობულობის ნიშანი.
		წრფისა და სიბრტყის პარალელობის ნიშანი.
		კუთხე წრფესა და სიბრტყეს შორის. ორწახნაგა კუთხე. ორწახნაგა კუთხის ზომა. კუთხე სიბრტყეებს შორის.
		სიბრტყეთა პარალელობის ნიშანი.
		ორი სიბრტყის მართობულობის ნიშანი.
		მართობი და დახრილი. მანძილი წერტილიდან სიბრტყემდე. სამი მართობის თეორემა.
		ფიგურის პარალელური დაგვემილება სიბრტყეზე.
24.	მრავალწახნაგა.	წვერო, წიბო, წახნაგი.
		წესიერი მრავალწახნაგები (პლატონისეული სხეულები).
25.	პრიზმა.	ფუძე, გვერდითი წახნაგი, გვერდითი წიბო, სიმაღლე, დიაგონალი.
		პრიზმის კერძო სახეები (მართი პრიზმა, წესიერი პრიზმა, მართი პარალელეპიპედი, მართკუთხა პარალელეპიპედი, კუბი).
26.	პირამიდა.	წვერო, წიბო, ფუძე, გვერდითი წახნაგი, სიმაღლე.
		წესიერი პირამიდა. აპოთემა. წაკვეთილი პირამიდა.
27.	ბრუნვითი სხეულები.	ცილინდრი. ცილინდრის ელემენტები: რადიუსი, მსახველი, ფუძეები, სიმაღლე. ცილინდრის ღერძული კვეთა.
		კონუსი. კონუსის ელემენტები: წვერო, ფუძე, მსახველი, სიმაღლე. კონუსის ღერძული კვეთა. წაკვეთილი კონუსი.
		ბირთვი, სფერო. მათი ელემენტები: ცენტრი, რადიუსი, დიამეტრი. ბირთვის კვეთა სიბრტყით. სფეროს მხები სიბრტყე.
		წრფის გარშემო მრავალკუთხედის ბრუნვის შედეგად მიღებული სხეული.
28.	სივრცითი სხეულის მოცულობა.	ერთის ტოლი წიბოს მქონე კუბის მოცულობა ერთის ტოლია. ტოლ სხეულებს ტოლი მოცულობები აქვთ. სივრცითი სხეულის მოცულობა მისი შემადგენელი სხეულების მოცულობათა ჯამის ტოლია.

29.	სხეულის მოცულობა და ზედაპირის ფართობი.	კუბის, პარალელეპიპედის, პრიზმის გვერდითი და სრული ზედაპირის ფართობისა და მოცულობის გამოთვლა.
		პირამიდის, ცილინდრის, კონუსის, წაკვეთილი პირამიდის და წაკვეთილი კონუსის გვერდითი და სრული ზედაპირის ფართობისა და მოცულობის გამოთვლა.
		ბირთვის ზედაპირის ფართობისა და მოცულობის გამოთვლა.
30.	კუბის, მართკუთხა პარალელეპიპედის, მართი პრიზმის, პირამიდის, ცილინდრის და კონუსის შლილები და კვეთები.	აღნიშნული ფიგურების აღდგენა მათი შლილების საშუალებით.
		აღნიშნული ფიგურების კვეთა სიბრტყით.
		აღნიშნული ფიგურების აღდგენა ორთოგონალური გეგმილების მიხედვით.
31.	გეომეტრიული გარდაქმნები სივრცეში. მოძრაობა სივრცეში.	ღერძული და ცენტრული სიმეტრიები. სიმეტრია სიბრტყის მიმართ. პარალელური გადატანა. ჰომოთეტია. მობრუნება წრფის მიმართ. მსგავსების გარდაქმნა.
		გეომეტრიული გარდაქმნების (ღერძული და ცენტრული სიმეტრია, სიმეტრია სიბრტყის მიმართ, პარალელური გადატანა, ჰომოთეტია) გამოსახვა კოორდინატებში.
		ფიგურის ინვარიანტები ზემოთ ჩამოთვლილი გეომეტრიული გარდაქმნების მიმართ.
		სიმეტრიები კუბში, პარალელეპიპედში, წესიერ პრიზმაში, წესიერ პირამიდაში, კონუსში, სფეროში და ბირთვში.
		ვექტორები და მათზე განსაზღვრული ოპერაციები: შეკრება, სკალარზე გამრავლება, სკალარული და ვექტორული გამრავლება. აღნიშნულ ოპერაციათა ძირითადი თვისებები.
32.	ვექტორები.	კოლინეარული და კომპლანარული ვექტორები. ვექტორებისა და ვექტორული ოპერაციების გამოსახვა კოორდინატებში. ვექტორის გაშლა საკოორდინატო ორტების მიმართ.

33.	ანალიზური გეომეტრიის ელემენტები სიბრტყეზე.	<p>ორ წერტილს შორის მანძილის გამოსახვა დეკარტულ კოორდინატებში. მონაკვეთის გაყოფა მოცემული პროპორციით.</p> <p>წრფის განტოლება ზოგადი სახით. ორ წერტილზე გამავალი წრფის განტოლება. წრფეთა კონის განტოლება. კუთხე ორ წრფეს შორის. წრფეთა პარალელურობის და მართობულობის პირობები.</p> <p>მანძილი წერტილიდან წრფემდე.</p> <p>მეორე რიგის წირები სიბრტყეზე: ელიფსი, ჰიპერბოლა და პარაბოლა. მათი კანონიკური განტოლებები. ფოკუსები, ნახევარღერძები, ექსცენტრისიტეტი, ღირეპტრისა.</p>
34.	ანალიზური გეომეტრიის ელემენტები სივრცეში.	<p>ორ წერტილს შორის მანძილის გამოსახვა დეკარტულ კოორდინატებში. მონაკვეთის გაყოფა მოცემული პროპორციით.</p> <p>წრფის კანონიკური განტოლება. ორ წერტილზე გამავალი წრფის განტოლება.</p> <p>სიბრტყის ზოგადი სახის განტოლება სივრცეში. კუთხე ორ სიბრტყეს შორის. ორი სიბრტყის პარალელურობის და მართობულობის პირობები. წრფისა და სიბრტყის პარალელურობის და მართობულობის პირობები.</p> <p>მანძილი წერტილიდან სიბრტყემდე.</p>
35.	არაეკლიდური გეომეტრიების შესახებ ელემენტარული წარმოდგენები.	<p>ელიფსური გეომეტრიის რიმან-კლაინის მოდელი (გეომეტრია სფეროზე).</p> <p>ჰიპერბოლური (ლობაჩევსკის) გეომეტრიის პუანკარეს მოდელი (ფსევდოსფეროზე ან წრეზე).</p> <p>პარაბოლური (ეკლიდური), ელიფსური (გეომეტრია სფეროზე) და ჰიპერბოლური (გეომეტრია წრეზე) გეომეტრიების ზოგიერთი განმასხვავებელი ელემენტარული ნიშანი (მაგ. სამკუთხედის შიგა კუთხეების ჯამი, მოცემული წრფის გარეთ მდებარე წერტილზე მოცემული წრფის პარალელური წრფის გავლების შესაძლებლობა, მართკუთხედის არსებობა, საკერის ოთხკუთხედის ზედა კუთხეების კლასიფიკაცია).</p>

მონაცემთა ანალიზი, ალბათობა და სტატისტიკა

№	საკითხთა ჩამონათვალი	მთხონენები და დაზუსტებები
1.	მონაცემთა წარმოდგენა	<p>ცხრილი, პიქტოგრამა.</p> <p>დიაგრამა: წერტილოვანი, ხაზოვანი, სვეტოვანი, წრიული, ფოთლებიანი ღეროების მსგავსი დიაგრამა, ჰისტოგრამა, პოლიგონი, ოვივა, დაგროვილ ფარდობით სიხშირეთა დიაგრამა.</p>
2.	მონაცემთა მახასიათებლებები.	<p>ცენტრალური ტენდენციის საზომები (საშუალო, მედიანა, მოდა); მონაცემთა გაფანტულობის საზომები (გაბნევის დიაპაზონი, საშუალო კვადრატული გადახრა).</p> <p>სიხშირეთა განაწილება; დაგროვილი სიხშირე; დაგროვილი ფარდობითი სიხშირე; მონაცემთა პოზიციის მახასიათებელი - რანგი.</p> <p>დაწყვილებული მონაცემები, გაფანტულობის დიაგრამა, კოვარიაცია, კორელაცია, კორელაციის კოეფიციენტი.</p> <p>უმცირეს კვადრატთა მეთოდი.</p>
3.	ალბათობა.	<p>ელემენტარული ხდომილობათა სიერცე; ხდომილობა; ოპერაციები ხდომილობებზე; არათავსებადი ხდომილობები;</p> <p>ალბათობის კლასიკური განსაზღვრა. ალბათობის გამოთვლა კომბინატორიკის გამოყენებით ან ვარიანტების დათვლით.</p> <p>ხდომილობათა ჯამის ალბათობის გამოთვლა. პირობითი ალბათობა. ორი ხდომილობის ნამრავლის ალბათობა. დამოუკიდებელი ხდომილობები.</p> <p>სრული ალბათობის ფორმულა. ბაიესის ფორმულა.</p> <p>დისკრეტული შემთხვევითი სიდიდე და მისი განაწილების ფუნქცია. დისკრეტული შემთხვევითი სიდიდის რიცხვითი მახასიათებლები: მათემატიკური ლოდინი, დისპერსია.</p> <p>განმეორებითი ცდები. ბინომური განაწილება.</p> <p>გეომეტრიული ალბათობა.</p>

ზომის ერთეულები

№	საკითხთა ჩამონათვალი	მოთხოვნები და დაზუსტებები
1.	სიგრძის ერთეულები და კავშირები მათ შორის	
2.	ფართობის ერთეულები და კავშირები მათ შორის	
3.	მოცულობის ერთეულები და კავშირები მათ შორის	
4.	მასის ერთეულები და კავშირები მათ შორის	
5.	დროის ერთეულები და კავშირები მათ შორის	
6.	სიჩქარის ერთეულები და კავშირები მათ შორის	

ნაწილი II. საგნობრივი (მათემატიკური) პედაგოგიური უნარები და სწავლების მეთოდები

1. შედეგზე და მოსწავლეზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესის დაგეგმვა.

1.1 მოკლევადიანი საგაკვეთილო საგაკვეთილო მიზნების განსაზღვრა, სასწავლო მასალის შერჩევა და დასახული მიზნების შესაბამისი, გასხვავებული სირთულის საეარჯიშოების შერჩევა ან შედგენა.

1.2 გრძელვადიანი სასწავლო პროცესის დაგეგმვა, გრძელვადიანი მიზნების განსაზღვრა, ამ მიზნების შესაბამისი დავალებების შერჩევა, შინაარსისა და მიზნების რუკის შედგენა, რომელშიც აისახება მოსალოდნელი შედეგების მისაღწევად საჭირო მათემატიკური პროცედურების ფლობა.

1.3 იმ აქტივობების დაგეგმვა, რომლებიც აუცილებელია მოსალოდნელი შედეგების მისაღწევად.

2. შედეგზე და მოსწავლეზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესის წარმართვა.

2.1 მოსწავლის არსებული ცოდნის განსაზღვრა. ახალი ცნებების, ობიექტებისა და პროცედურების შემოტანისას ლოგიკური თანმიმდევრობის შექმნა. სწავლების პროცესის თანმიმდევრულად წარმართვა ისე, რომ მოსწავლე ეფექტურად ახერხებდეს უკვე არსებული ცოდნის გამოყენებას.

2.2 სხვადასხვა სახის აქტივობისა და სწავლების ფორმის გამოყენება მოსწავლის სასწავლო პროცესში ჩართვის მიზნით.

2.3 სასწავლო მასალის გადაცემისას შესაფერისი სტრატეგიისა და ტექნიკის და დამხმარე მასალის (მაგ., თვალსაჩინოებების, ტექნოლოგიების) შერჩევა და ეფექტიანად გამოყენება.

3. შეფასების მრავალფეროვანი მეთოდების გამოყენება შედეგზე და მოსწავლეზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესის უზრუნველსაყოფად.

3.1. სასწავლო მიზნებისა და შეფასების სტრატეგიების ურთიერთშეთანხმება: მიზნების შესაბამისი შეფასების კრიტერიუმებისა და ხერხების შერჩევა.

3.2. მოსწავლის მიერ დაშვებულ შეცდომებში და მასალის არასწორ/არასრულყოფილ გააზრებაში კანონზომიერებების აღმოჩენა. კორექციის შესატანად შესაფერისი პროცედურების გამოყენება და სასწავლო პროცესის ადეკვატური მოდიფიკაცია.

3.3. კომპლექსური დავალებების შესაფასებლად სათანადო კრიტერიუმების სქემების შემუშავება და თითოეული კრიტერიუმის წონის განსაზღვრა დასახული პრიორიტეტული მიზნების გათვალისწინებით.

პროფესიული უნარები

საგამოცდო პროგრამა

I. განვითარებისა და სწავლის თეორიები

(დაახლოებით 15%-20%)

მოსწავლის ასაკობრივი განვითარების ძირითადი კანონზომიერებები, ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენს მოსწავლის განვითარებაზე და მოსწავლის სწავლის ხელშესაწყობად მათი გამოყენების ხერხები.

სწავლის ძირითადი თეორიები, ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენენ სწავლაზე და მოსწავლის სწავლისა და განვითარების ხელშესაწყობად მათი გამოყენების ხერხები.

განვითარებისა და სწავლის თეორიები

კონსტრუქცივიზმი	ძირითადი პოსტულატები
ბიჰევიორიზმი	ძირითადი პოსტულატები
კოგნიტური განვითარების თეორია	ძირითადი პოსტულატები
სოციალური დასწავლის თეორია;	ძირითადი პოსტულატები
სოციო-კულტურული თეორია	ძირითადი პოსტულატები
მორალური განვითარების თეორია	ძირითადი პოსტულატები
ჰუმანისტური თეორია	ძირითადი პოსტულატები
მრავალმხრივი ინტელექტის თეორია	ძირითადი პოსტულატები
განწყობის თეორია	ძირითადი პოსტულატები

აპბორეები

შან კიაჟე –
კოგნიტური
განვითარების თეორია.

- ✦ კოგნიტური სქემები; კოგნიტური სქემების ფორმირება:
  - ასიმილაცია,
  - აკომოდაცია,
  - კოგნიტური წონასწორობა (ეკვილიბრიცია)
- ✦ განვითარების სტადიები და მათი თავისებურებები:
  - სენსომოტორული სტადია
  - ოპერაციამდელი სტადია
  - კონკრეტული ოპერაციების სტადია
  - ფორმალური ოპერაციების სტადია

ლევ ვიგოტსკი –
განვითარების სოციალურ
-კულტურული თეორია

ლორენს კოლბერტი –
მორალური
განვითარების თეორია.

ალბერტ ბანდურა –
სოციალურ-კოგნიტიური
დასწავლის თეორია

ბერას ზ. სპინერი –
თეორიული
განპირობებულობის
თეორია

აბრაჰამ მასლოუ –
მოტივაციის იერარქიული
თეორია.

დიმიტრი უზნაქი –
განწყობის თეორია

დევიდ პერკინსი –
განათლების თეორია:

- განვითარების სოციალური და კულტურული ფაქტორები.
- ბავშვის კოგნიტიური განვითარება – განვითარების აქტუალური ზონა, განვითარების უახლოესი ზონა.
- ბავშვის განვითარების ხელშეწყობა – მოსწავლის უახლოესი განვითარების ზონის აქტუალური განვითარების ზონად გარდაქმნის ხელშეწყობა.
- კოლბერტის მორალური განვითარების ძირითადი დონეები:
  - პრეკონვენციური
  - კონვენციური
  - პოსტკონვენციური
- მოსწავლეთა მორალური განვითარების დონის დადგენა.
- მოსწავლეთა მორალური განვითარების ხელშეწყობა.
- სოციალური ფაქტორების როლი სწავლისა და სწავლების პროცესში.
- სოციალური მოდელირება.
  - დაკვრებით სწავლისათვის აუცილებელი ფაქტორები (ყურადღება, დამახსოვრება, გამეორება, მოტივაცია).
  - მოდელის თვისებები.
- სკინერი თეორიის ძირითადი პოსტულატები.
- ოპერანტიული განპირობებულობა.
- პოზიტიური და ნეგატიური განმამტკიცებელი სტიმულები.
- მოტივირების ბიჰევიორისტული ფორმები.
- მოთხოვნილებათა იერარქია.
- თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.
- ფუნქციონალური ტენდენცია.
- ადამიანის ქცევის ფორმათა კლასიფიკაცია:
  - ინტეროგენული.
  - ექსტეროგენული.
- სწავლა-როგორც ქცევის განსაკუთრებული ფორმა;
  - თამაშით სწავლა.
- ალზრდის ძირითადი ტრაგედია.
- ადამიანის მეტაკოგნიტიური განვითარება.
- თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.

ჰოვარდ გარდნერი -
მრავალმხრივი
ინტელექტის თეორია.

- გარდნერის ინტელექტის ძირითადი ტიპები.
- თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.

ჯერომ ბრუნერი -
აღმოჩენებით სწავლის
თეორია

- ფაქტორები, რომელიც განაპირობებს აღმოჩენებით სწავლის ეფექტურობას:
  - განწყობა,
  - სწავლისადმი მზაობა,
  - სწავლის მრავალფეროვნება,
  - ცოდნის აგებისა და ორგანიზების თეორია (სპირალური კურიკულუმი).

ჯონ დიუი -
სწავლა გამოცდილებით

- თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.
- დიუის თეორიის ძირითადი პოსტულატები.
- თეორიის გამოყენება მოსწავლის სწავლისა და სწავლების ხელშესაწყობად.

ბარლ როჯერსი -
პუმანისგური მიდგომა და
სწავლა გამოცდილებით.

- გამოცდილებით სწავლების ძირითადი პრინციპები.
- მასწავლებელი, როგორც ფასილიტატორი (ხელის შეწყობი).

ბენჯამინ ბლუმი
განათლების მიზნების
კატეგორიები

- განათლების მიზნების კატეგორიები.
- კოგნიტური აქტივობების 6 განსხვავებული დონე
  - ცოდნა, - ანალიზი,
  - გაგება, - სინთეზი,
  - გამოყენება, - შეფასება.

მარია მონტესორი -
მონტესორის სკოლა

- მონტესორის სწავლების ძირითადი მეთოდები

1. სასწავლო გარემო

- 1.1. ეფექტური სასწავლო გარემოს შექმნა თითოეული მოსწავლის ინდივიდუალური თავისებურებების გათვალისწინებით.
- 1.2. ინკლუზიური განათლების მნიშვნელობა და პრინციპები.
  - სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეების სწავლისა და სოციალური ინტეგრაციის ხელშეწყობა:
    - შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე მოსწავლეები
    - განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული მოსწავლეები
  - ინდივიდუალური მიდგომები და სასწავლო გეგმები
  - მულტიკულტურული და მულტილინგვისტური მიდგომები
- 1.3. თითოეული მოსწავლის პიროვნული და სოციალური განვითარების ხელშეწყობა:
  - ეთიკური ღირებულებების ჩამოყალიბება
  - კონფლიქტის პრევენცია, კონფლიქტის კონსტრუქციული მოგვარება
  - მოსწავლეთა შორის პოზიტიური ურთიერთობების ჩამოყალიბება
  - დამოუკიდებელი აზრის თავისუფლად გამოხატვა
- 1.4. სასწავლო ფიზიკური გარემოს მოწყობა ეფექტური სწავლებისათვის მიზნის მისაღწევად:
  - სასწავლო რესურსების, ტექნოლოგიების გამოყენება სასწავლო მიზნების ადეკვატურად
  - სასწავლო მიზნის და სწავლების მეთოდის ადეკვატური ფიზიკური გარემო
- 1.5. კლასის მართვის სტილი:
  - დემოკრატიული
  - ავტორიტარული
  - ქაოსური
- 1.6. დამოუკიდებელი, კონკურენტული და თანამშრომლობითი სწავლება.
- 1.7. მოსწავლეთა ქცევის მართვა ჯგუფებში, წყვილებში, დისკუსიის დროს.
- 1.8. მოსწავლეებისთვის საკუთარი ქცევის შეფასების, თვითმართვის უნარის ჩამოყალიბება.
- 1.9. მოსწავლეთა ქცევის წესების შემუშავება.

2. მოტივაცია და კომუნიკაცია

- 2.1. შინაგანი და გარეგანი მოტივაცია.
- 2.2. მოტივაციის ამაღლების სტრატეგიები.
- 2.3. მოსწავლის ასაკობრივი და პიროვნული თავისებურებების გათვალისწინებით მოტივაციის სტრატეგიის შერჩევა.
- 2.4. კომუნიკაციის სხვადასხვა სტრატეგიის გამოყენება კონკრეტული სასწავლო მიზნების მისაღწევად.
  - ვერბალური კომუნიკაცია
  - არავერბალური კომუნიკაცია
  - აქტიური მოსმენა
- 2.5. მოსწავლეების კომუნიკაციური უნარების განვითარების ხელშეწყობა.
- 2.6. მოსწავლეებთან კარგი პიროვნული ურთიერთობების ჩამოყალიბება მოსწავლის სწავლის ხელშესაწყობად.
- 2.7. კითხვის დასმის სტრატეგიები.

3. სასწავლო პროცესი

- 3.1. სასწავლო პროცესის დაგეგმვა ეროვნული სასწავლო გეგმისა და სასწავლო მიზნების შესაბამისად.
- 3.2. გაკვეთილის დაგეგმვა ეროვნული სასწავლო გეგმისა და სასწავლო მიზნების შესაბამისად.
- 3.3. გაკვეთილის დაგეგმვის მნიშვნელოვანი ასპექტები:
  - სასწავლო მიზნები
  - მოსწავლეთა შესაძლებლობები
  - დროის განაწილება
  - სასწავლო რესურსები
- 3.4. მოკლევადიანი და გრძელვადიანი გეგმების შედგენის დროს შეფასების შედეგად მოპოვებული ინფორმაციის გამოყენება.
- 3.5. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შედგენა და გამოყენება.

4. შეფასების მეთოდები

- 4.1. შეფასების მიზნები.
- 4.2. შეფასების ტიპები:
  - განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასება
  - მიმდინარე და შემაჯამებელი შეფასება

4.3. შეფასების მეთოდები:

- ტესტირება
- მასწავლებლის დაკვირვება და კომენტარი
- მოსწავლის თვითშეფასება და თანატოლთა შეფასება

4.4. შეფასების სქემების შექმნა და გამოყენება.

4.5. შეფასების ძირითადი პრინციპები: სანდოობა, ვალიდობა, გამჭვირვალობა

4.6. შეფასების შედეგების გამოყენება:

- მოსწავლეთა სწავლის ხელშესაწყობად
- მასწავლებლის პროფესიული განვითარებისთვის

5. სწავლების სტრატეგია და მეთოდები

5.1. სწავლების სტრატეგიების ეფექტური დაგეგმვა, გამოყენება და შეფასება; საკლასო ორგანიზაციის მოდელები:

- საერთო საკლასო მუშაობა
- ინდივიდუალური მუშაობა
- ჯგუფური მუშაობა
- დისკუსია
- პრეზენტაცია
- როლური მეთოდი

5.2. მეტაკოგნიტური უნარების განვითარების ხელშეწყობა:

- სააზროვნო პროცესის ხელშეწყობი სტრატეგიები
- პრობლემის გადაჭრის უნარის განვითარების ხელშეწყობა
- როლური თამაშები/სიმულაციები

5.3. სოციალური უნარების განვითარებისა და კლასში ინტეგრაციის ხელშეწყობა.

III. პროფესიული გარემო

(დაახლოებით 15%-20%)

1. კოლეგებთან ურთიერთობა	1.1 მოსწავლეთა სწავლის ხელშეწყობის მიზნით კოლეგებთან თანამშრომლობა. 1.2 ახალბედა პედაგოგისთვის გამოცდილების გაზიარება. 1.3 საზოგადოებასთან ურთიერთობა: - სასწავლო რესურსების მოძიება
2. თვითშეფასება და პროფესიულ განვითარებაზე ზრუნვა	2.1. პროფესიულ განვითარებაზე ზრუნვა 2.2. მოსწავლეთა შეფასების შედეგების გამოყენება თვითშეფასების მიზნით: - საკუთარი პრაქტიკის კვლევა - კოლეგების გამოცდილების გაზიარება
3. სამართლებრივი აქტების ცოდნა	3.1. საქართველოს კონსტიტუცია (მე-2 თავი): - ადამიანის უფლებები და ძირითადი თავისუფლებები. სიტყვის, აზრის გამოხატვის თავისუფლება, აღმსარებლობის, რწმენის თავისუფლება. 3.2. „ზოგადი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონი. 3.3. ეროვნული სასწავლო გეგმა: - სწავლებისა და სწავლის ძირითადი საკითხები - სასწავლო გეგმის შედგენა - ინკლუზიური განათლება - მიღწევის დონეები საგნებისა და საფეხურების მიხედვით 3.4. შრომის კოდექსი: - შრომითი ხელშეკრულება - შვებულება - დასვენებით სარგებლობა 3.5. ბავშვთა უფლებების კონვენცია 3.6. ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნების შესახებ დადგენილება.